

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Zpěv a operní režie

DIPLOMOVÁ PRÁCE

OPERA A NOVÁ MÉDIA

Eliška Gattringerová

Vedoucí práce: doc. MgA. Ivan Kusnjer

Oponent práce: MgA. Jiřina Přívratská

Datum obhajoby: 1. 6. 2015

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2015

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

MUSIC ART

VOICE AND OPERA DIRECTION

MASTER THESIS

OPERA AND NEW MEDIA

Eliška Gattringerová

Leader: doc. MgA. Ivan Kusnjer

Examiners: MgA. Jiřina Přivratská

Date of Graduate: June, 1st, 2015

Academic Degree: MgA.

Prague, 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Opera a nová média

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne .....

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Opera a nová média

Autorka se ve své práci zaměřuje na problematiku opery v nových médiích. V úvodu práce definuje a charakterizuje pojem nová média. Dále se pak zaměřuje především na prezentaci oper prostřednictvím satelitních přenosů do kin v České republice, historii tohoto relativně mladého fenoménu a jeho postupný vývoj. Dalším tématem je pak možnost sledovat přímé přenosy či záznamy oper prostřednictvím internetu na stránkách jednotlivých divadel a jeho možnosti. V neposlední řadě se autorka zabývá také internetovými webovými stránkami, které se v České republice věnují operní problematice, jejich historii, obsahu i specifikům. Shrnuje i další možnosti prezentace opery. V závěru práce se autorka pokouší charakterizovat význam a přínos nových médií pro operu a operní publikum v současnosti.

Opera and new media

The author is focusing on issues of opera in new media in her work. The introduction defines and describes the concept of new medias. After that, author is especially focusing on presentation of operas which are broadcasted live into Czech cinemas, history of this relatively young phenomenon and its gradual development. As a next topic mentioned in the author's work is possibility to watch live broadcasts or records via particular websites of theatres. Finally, the author is describing internet websites, which are dealing with the opera issues, history, content and specifics. The author is summarizing other options how to present opera. At the end of the work, the author is trying to characterize meaning and benefits of the new medias for today's opera and opera audience.

Obsah

1. Úvod	7
2. Média, jejich funkce a rozdělení	9
2.1. Horká a chladná média	10
2.2. Primární, sekundární, terciární a kvartérní média	10
2.3. Stará a nová média	11
3. Opera v nových médiích	14
3.1. Přenosy operních představení	14
3.1.1. Přenosy z Met	14
3.1.2. Přenosy z jiných operních domů	21
3.2. Stahování a streamování	22
3.2.1. Streamování	23
3.2.2. Stahování	26
3.3. Internetová rádia	28
3.3.1. Český rozhlas D-dur	28
3.3.2. Vltava	29
3.3.3. Radiotéka	29
3.3.4. Classic Praha	29
3.3.5. Zahraniční rádia	30
3.4. Digitální vysílání televize	30
3.4.1. ČT art	30
4. Informace o opeře v nových médiích	31
4.1. Internetové portály a webové stránky	31
4.1.1. OperaPlus	31
4.1.2. Harmonie	37
4.1.3. Hudební rozhledy	39
4.1.4. Divadelní noviny	40
4.1.5. Internetové stránky divadel	40
4.1.6. Opera Europa	42

4.1.7. Blogy	42
4.1.8. Sociální síť	44
5. Jak je vnímána opera v nových médiích	46
6. Závěr	50
7. Seznam použitých pramenů a literatury	54
7.1. Literatura	54
7.2. Elektronické zdroje	54
7.3. Webové stránky	56
8. Přílohy	59

1. Úvod

Ve své práci jsem se rozhodla zaměřit na téma, které je v současné době velmi aktuální. Rozhodla jsem se pro něj proto, že operou žiji již od dětství a zajímá mě vše, co je s ní spojené. V bakalářské práci jsem se věnovala tématu z historie, zabývala jsem se osobností Antonína Dvořáka, naučila jsem se pracovat s literaturou, vyhledávat a zpracovávat prameny atd. Pro svoji magisterskou práci jsem si naopak vybrala téma zcela současné, téma, které ještě nebylo příliš zpracováno a neexistuje k němu dostatek literatury. Spíše se tak jednalo o procházení internetu, vyhledávání, dotazování a také vlastní zkušenosti.

Cílem mé práce bylo zmapovat obraz opery v nových médiích, zjistit, jakým způsobem a kde je opera prezentována, ať už se jedná o digitální přenosy, či o zveřejňování informací o ní. Ujasnit si, zda jsou digitální média ve vztahu k opeře přínosem, či zda jí mohou škodit. Zda mohou být nebezpečným konkurentem ve vztahu ke klasickému představení v divadle, či zda pomáhají divadlům získat a přitáhnout diváky. A především, která digitální média jsou nejvíce využívána, která jsou mezi diváky a posluchači nejpopulárnější, kde všude se lidé mohou na internetu s operou setkávat. Stranou jsem ponechala stará média, která se příchodem digitalizace zmodernizovala, přesto jsou však pocíťována jako média stará, tedy zvukové nosiče, rádio a televizi. Ve středu mého zájmu jsou pouze média nová, tedy založená na digitální technologii, jakou představují software, počítač, internet, mobilní aplikace atd.

V úvodu je nutné nejprve definovat pojem média, jejich funkce, základní strukturu a typologii. Zaměřila jsem se zde převážně na definici médií nových, která jsou pro moji práci klíčová. Čerpala jsem především z tezí nejvýznamnějšího mediálního teoretika Marshalla McLuhana¹, dále potom ze zásadní práce profesora Denise McQuaila², který se věnuje výzkumu teorie masových médií. Z českých odborníků na tuto problematiku bych zmínila zejména dvojici autorů – profesora Jana Jiráka a docentku Barbaru Köpplovou³, kteří působí na katedře mediálních studií Fakulty sociálních studií Univerzity Karlovy.

---

¹ Marshall McLuhan, *Jak rozumět médiím*. 1991.

² Denis McQuail, *Úvod do teorie masové komunikace*. 1999.

³ Jiráček, Köpplová, *Média a společnost*. 2003.

Dále se jsem se zaměřila na nejvýraznější trend v modernizaci ve světě opery – přímé přenosy ze světových operních domů. Podrobně mapuji zejména fenomén posledních let v České republice – přenosy z Metropolitní opery v New Yorku. V další podkapitole se zaměřuji na dva výrazné fenomény dnešní doby ve vztahu k hudbě včetně opery – na streamování a stahování hudby, kam patří především You Tube, Spotify, Itunes, Supraphononline atd.

Další oblastí jsou internetové stránky věnované opeře, především stránky jednotlivých divadel a odborně zaměřené portály, blogy atd. Podrobně se zabývám nejznámějším českým internetovým odborným portálem Opera Plus, internetovou podobou časopisů Harmonie a Hudební rozhledy atd.

Další kapitola odpovídá na otázku, jak lidé vnímají operu v nových médiích a na základě mnou realizovaného průzkumu řeší také oblíbenost nových médií ve vztahu k opeře, především na konkrétním případu – přenos z Met versus živé operní představení.

V závěru pak shrnuji všechny poznatky, ke kterým jsem dospěla, a pokouším se charakterizovat obraz opery v nových médiích a jejich vzájemný vztah.

Samostatnou přílohu tvoří rozhovory, kde jsem se dotazovala Víta Dvořáka, šéfredaktora a zakladatele portálu Opera Plus; Malvíny Řezáčové, koordinátorky Met: Live in HD pro Českou republiku ve společnosti Aerofilms, a dalších na problematiku jejich práce. Rovněž jsou zde umístěny tabulky, které mapují přenosy Met: Live in HD v České republice. Součástí přílohy je i mnou sestavený průzkum, který jsem realizovala formou dotazníku, na který odpovědělo celkem sto respondentů.

2. Média, jejich funkce a rozdělení

„Média jsou společenské instituce, které se ve velkém podílejí na zajišťování komunikace ve veřejné sféře, a tím přispívají k rozvoji, ustavování a proměně kultury, tedy sdílených významů, hodnot a výkladů světa.“⁴

Abychom se mohli plně věnovat problematice opery v nových moderních médiích, je potřeba si nejprve shrnout, co to média vlastně jsou a jaké mají poslání v našem světě.

Slovo médium pochází z latinského slova prostředek, prostředník. Médium je v tomto případě prostředí, ve kterém je uschována informace, jež je posléze zprostředkovávána dále (např. DVD, CD, e-mail, kniha, televize, noviny).

Důležitá je otázka, jakou funkci vůbec média v naší společnosti plní. Řešení nabídl již v devadesátých letech dvacátého století profesor univerzity v Amsterdamu Denis McQuail, který vymezil pět hlavních funkcí médií.⁵ První funkcí je informování společnosti a neustálé pozorování prostředí, další nazývá korelací, tedy vytváření vzájemných vztahů, zdůraznění významu a komentář k jednotlivým předkládaným událostem. Dalšími funkcemi jsou potom kontinuita, tedy prosazování a udržování všeobecných hodnot společnosti, na čtvrté místo McQuail zařazuje funkci zábavy, která poskytuje uvolnění a odpočinek prostřednictvím přenášené kultury. Jako poslední je uváděna funkce získávání či mobilizace, která může získávat jednotlivce i masy pro různé společenské cíle jak v oblasti politiky, tak například i v náboženství. Funkce médií podle McQuaila jsou takto uspořádány pouze pro přehledné zmapování, ve skutečnosti se striktně oddělit nedají, naopak téměř vždy se navzájem překrývají a jeden obsah tedy plní funkcí vícero.

Každé médium však v průběhu dějin musí vykazovat tři stejné rysy: zahrnuje technologii, která se s ním nebo díky němu vytváří; má prokazatelný vliv na jedince, komunitu, masu jak nacionální, tak sociální a politickou; podílí se na utváření kulturního prostředí.

---

⁴ Jirák, Koplová, *Média a společnost*. 2003. Str. 52

⁵ Denis McQuail, *Úvod do teorie masové komunikace*. 1999. Str. 103

Vývoj médií začíná vynálezem knihtisku v roce 1445 a pokračuje dále přes nejrůznější další vynálezy a nové technologie, které umožnily vydávat tištěné noviny, pořizovat fotografické a zvukové záznamy, předávat zprávy telegrafem, vysílat rozhlasem a později i televizí, natáčet němé a později zvukové filmy, černobílé a barevné, vytvářet webové stránky, vyhledávače, sociální média, vysílat a nahrávat digitálně...

Média se v odborné literatuře dělí do množství různých kategorií podle nejrůznějších kritérií, hledisek nebo atributů. Dělení je celá řada, takže jsem vybrala jen některá z nich, jež jsou pokládána za základní.

2.1. Horká a chladná média

Nejzákladnější rozdělení médií jako prostředků pro komunikaci v roce 1964 vyslovil kanadský mediální teoretik Marshall McLuhan. Dělí je na horká a chladná média:

„Abychom si jasněji uvědomili základní rozdíl mezi horkými a chladnými médii, srovnajme přenos symfonického koncertu s pořadem ukazujícím jeho přípravu. Dva z nejlepších pořadů, jaké kdy kanadská společnost CBC vysílala, nám ukázaly Glenna Goulda, jak nahrává klavírní recitály, a Igora Stravinského, jak nastudovává své nové skladby s Torontským symfonickým orchestrem. Chladné médium jako televize, je-li přiměřeně užíváno, si takovouto vtaženost do procesu vyžaduje. Pro horká média jako rozhlas či gramofonová deska se hodí jasně definovaný sevřený program.“⁶

Horká média jsou vysokodefiniční, tedy více naplněná daty nebo údaji, a jsou méně smyslová. Ten, kdo přijímá informaci, nemusí zapojovat svou fantazii a více smyslů. Je tedy spíše pasivní.

Chladná média jsou nízkodefiniční, méně naplněná daty, takže je potřeba více lidské představivosti a jsou díky tomu více aktivní.

2.2. Primární, sekundární, terciární a kvartérní média

Čeští mediologové Jaromír Volek, Jan Jirák a Barbara Köpplová jsou autory typologie médií, která rozlišuje média na primární, sekundární, terciární a kvartérní.⁷

---

⁶ Marshall McLuhan, *Jak rozumět médiím*. 1991. Str. 41

⁷ Jakub Macek, *Úvod do nových médií*. 2011. Str. 11

Primární média – tvoří základ mezilidské komunikace a zahrnují jazyk a také nonverbální formy komunikace.

Sekundární – umožňují komunikaci za pomoci technologií, například písmo, knihtisk, telegraf, telefon.

Terciární – bývají označována jako masová média, oslovují velké skupiny lidí, měly klíčovou roli při utváření společnosti, patří sem tisk, rozhlas a televize.

Kvartérní (také označována jako nová, digitální nebo síťová) – jsou založená na digitálním kódování, například internet.

2.3. Stará a nová média

Jedním z dalších základních dělení médií je dělení na stará a nová.

Jako stará média bývá označováno vše analogové a tištěné (např. televize, rozhlas a tisk). Jsou sice nazývána stará, ale stále efektivně fungují, plní svoji funkci a propojují se aktivně s novými médii, stále jsou tedy živá a aktivní.

Nová média můžeme definovat jako digitální, tedy numerické kódování dat. Je to například software, počítač, internet, mobil nebo mobilní aplikace. Předchůdci tohoto pojmu jsou výrazy jako kyberkultura, elektrické umění, multimédia, digitální umění.

„Označení nová média či – přesněji – digitální média se váže k platformě mediálních technologií, založených na digitálním, tedy numerickém zpracování dat. V širším slova smyslu koncept digitálních médií zahrnuje celé pole výpočetních, computerových technologií a s nimi spojených datových obsahů, v užším slova smyslu se pak vztahuje pouze k počítačové, tedy digitální technologii mediované komunikací.“⁸

Nová média se svými počátky zařazují do období kolem druhé světové války, ale jejich vznik v užším slova smyslu se směřuje spíše k 60. a 70. letům 20. století, kdy dochází k vynálezu osobního počítače.

„Klíčem k masovému rozšíření a prosazení digitálních médií a digitálních technologií byl především vznik osobního mikroprocesorového počítače na konci 70. let 20. století,

---

⁸ MACEK, Jakub. *Nová média*. Revue pro média: časopis pro kritickou reflexi médií [online]. 2002, č. 4, vyhledáno 21. 1. 2015. Dostupné na: http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/nova_media.htm.

otevření počítačových sítí univerzitám a posléze veřejnosti během 70. a 80. let a průnik digitálních technologií do sfér obchodu, výroby, dopravy a kulturního průmyslu v téže době."⁹

Následující vývoj je pak od počátku 90. let 20. století označován termínem digitální revoluce především v souvislosti s masivním rozšířením celosvětové počítačové sítě – Internetu, který se postupně stal součástí našich životů a změnil vše kolem nás.

Výhodami nových moderních médií jsou především interaktivita, finanční nenáročnost, svoboda projevu, aktuálnost, multimedialita, hypertextualita a virtuální svět.

Nevýhodami nových moderních médií jsou odtržení od reálného světa, anonymní vyjádření, manipulace, ovlivňování, negativní vliv na jazyk a vkus nebo nedostatek normální verbální komunikace.

Význam nových médií je nesporný, a ačkoli se hovoří i o jejich negativním vlivu na lidskou populaci, jejich pozitivní účinky a přínos zcela jistě převažují.

Samozřejmě teorie se různí a obor studia nových médií je velmi mladý, proto se dá říci, že je zatím obsahově neustálený. Názory na dělení médií na stará a nová tak nejsou jednotné. Můžeme se proto například setkat s tvrzením, že mezi nová média patří i televize a rozhlas atd. Koneckonců každé z médií bylo v určité době možné označovat jako nové, doba jejich „novosti“ není nikde pevně stanovena.

„Protože se média vzájemně ovlivňují, není hranice mezi starými a novými jasná. Odlišit stará a nová média jenom na základě přítomnosti či nepřítomnosti digitální technologie nelze. Můžeme však ukázat na atributy nových médií, které ve starých nebyly, a identifikovat v nových médiích to 'staré'."¹⁰

Stará a nová média se stále prolínají, spojují a zdokonalují. Místo divadelního představení nebo poslechu gramodesky si člověk může představení pustit doma na obrovské smart televizi v HD kvalitě nebo si přehrát kvalitní digitální záznam. Televizní pořady a filmy se natáčejí digitálně, upravují se v počítači, mají pak být chápána jako

---

⁹ MACEK, Jakub. *Nová média*. Revue pro média: časopis pro kritickou reflexi médií [online]. 2002, č. 4, vyhledáno 21. 1. 2015. Dostupné na: http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/nova_media.htm.

¹⁰ FABUŠ, Palo. *Co jsou to nová média?* Literární noviny. 2006, č. 51, s. 20.

stará, nebo jako nová? Hranice mezi pojetím nových a starých médií je tedy velmi tenká a křehká.

Pro moji práci, která by měla dokumentovat téma opery v nových médiích, jsem se zaměřila na nová média v pojetí médií digitálních, která jsou novými beze všech pochyb, tedy na operu a informace o ní šířené prostřednictvím internetu a digitální HD satelitní přenosy operních představení.

3. Opera v nových médiích

3.1. Přenosy operních představení

Asi největším pokrokem, který s sebou přinesla nová média ve vztahu k opeře, je možnost „navštěvovat“ virtuálně divadla, ať už ta, která má zájemce o operu vzdálená pár kilometrů, nebo ta, která leží v obrovské vzdálenosti a třeba i za oceánem. První vlašťovkou v dobách dávno minulých byl u nás přímý rozhlasový přenos představení Smetanových *Dvou vdov* z Národního divadla v roce 1925. S rozvojem televizního vysílání pak následovala možnost zhlédnout také přímé přenosy z divadel. První přímý televizní přenos, který zprostředkoval zvukový i obrazový vjem z představení, se uskutečnil 17. dubna 1955. Jednalo se o jednu z nejvýznamnějších českých oper – *Prodanou nevěstu* Bedřicha Smetany, jež jako první „přišla“ za diváky z Národního divadla až do jejich domovů. Týkalo se to tehdy asi 200 tisíc lidí, kteří mohli operu sledovat, protože vlastnili televizní přijímač.

S dalším výrazným rozvojem technologií dochází k zásadnímu kvalitativnímu skoku v podobě digitalizace obrazu a zvuku, která umožňuje přenosy v nejvyšší kvalitě za použití nejmodernějších prostředků. Ty představuje možnost on-line přenosu prostřednictvím satelitního signálu. Jedná se tedy o nová média, díky kterým se možnosti sledovat operní představení rozšířily do dříve neuvěřitelných dimenzí.

3.1.1. Přenosy z Met

Metropolitní opera (Met) představuje světově proslulý operní dům, jeden z nejvýznamnějších a nejprestižnějších na světě. Byla založena roku 1883 a na jejích prknech se vystřídaly největší osobnosti světové opery. Met je řízena neziskovou organizací Metropolitan Opera Association. V impozantní budově v Lincolnově centru, která nahradila nevyhovující starou budovu, opera sídlí od roku 1966. Její obrovské hlediště (3800 míst) i jeviště jsou v operním světě pojmem, stejně jako množství premiér a uskutečněných představení. Každý rok zhlédne některou z jejích produkcí 800 tisíc diváků.¹¹ Divák za jeden lístek na velkolepou podívanou zaplatí okolo 27 až 475 dolarů, podle místa, podle představení atd. Nejdražší je samozřejmě přízemí.

Přenosy z Metropolitní opery v New Yorku jsou ideálním příkladem použití vyspělé

---

¹¹ <http://www.metopera.org/metopera/about/ourstory.aspx>, vyhledáno 11. 2. 2015

technologie nových médií pro propagaci a šíření již po staletí fungujícího uměleckého útvaru, kterým je opera. Nabídky poprvé v dokonalé kvalitě zvuku a obrazu možnost přenést se přes oceán a sledovat představení světově proslulých tvůrců v přímém přenosu.

Předchůdcem byly rozhlasové přenosy, které se z Met vysílaly od roku 1931¹² vždy v sobotu odpoledne a byly mezi milovníky opery velmi populární. S rozvojem televizního vysílání pak došlo i na vysílání pravidelného cyklu oper z Metropolitní opery. Prvním představením byla *La Bohème* v roce 1977, kterou na svých televizních přijímačích sledovaly více než čtyři miliony diváků. Zaznamenáno bylo postupně přes 70 kompletních představení, řada z nich byla poté vydána na různých nosičích – video, CD nebo DVD.¹³

Nová kapitola v dějinách Metropolitní opery se začala psát s příchodem nových médií a jejich postupným zdokonalováním. Přímé přenosy *The Met: Live in HD*¹⁴ jsou projektem, který nemá v historii obdoby a který přináší něco úplně nového a převratného. Uskutečňují se od roku 2006 a s blížícím se desetiletým výročím je možné konstatovat, že projekt nestagne, ale stále se rozrůstá. Z původních 60 severoamerických kin v roce 2006 se počet kin rozrostl na přibližně 2 tisíce kinosálů v 73 zemích světa. Samozřejmě nesmíme opomenout, že přenosy probíhají také po celé Americe i Kanadě, dokonce i na Aljašce má jedno kino *Met in HD* na programu. Jen v samotném New Yorku je 11 kin, která přenosy vysílají. Od začátku projektu se na celém světě prodalo více než 15 milionů vstupenek. O tolik se rozrostl počet „návštěvníků“ Metropolitní opery. Návštěvníků, kteří na červených sedačkách v Met nikdy neseseděli, ale její představení znají do sebemenšího detailu a prožívali je společně s diváky i protagonisty v New Yorku vzdáleném přes tisíc kilometrů. A právě to kouzlo sdíleného zážitku je jednou z přidaných hodnot perfektního přenosu zvuku a obrazu, který je divákům v jejich kinech k dispozici.

Projekt původně vznikl jako šikovný nápad, jak oživit horšící se ekonomickou situaci Met. Faktem je, že v jeho důsledku se povědomí o Metropolitní opeře výrazně rozšířilo do celého světa a její představení dosáhla celosvětového věhlasu. I dříve byla známa

---

¹² Prvním rozhlasovým přenosem byla opera *Hänsel und Gretel* E. Humperdincka o Vánocích roku 1931.

¹³ <http://www.metopera.org/metopera/history/chapters.aspx>, vyhledáno 11. 2. 2015

¹⁴ Zkratka pro anglický název projektu *The Metropolitan opera live in High Definition*.

svojí výpravností, kterou umožňuje nadstandardní velikost pódia, i obsazováním špičkových nejznámějších umělců a také výkony skvělého orchestru pod taktovkou proslulých dirigentů. Od roku 2006 ale Met získala po celém světě miliony dalších fanoušků. Za tento projekt byla oceněna Emmy Award za zásluhy na rozvoji technologie HD a jejím celosvětovém využití v kinech a divadlech. Nicméně základní myšlenka projektu slouží především ke zpřístupnění opery publiku v takovém množství, které by nikdy jedna operní scéna nedokázala pokrýt.

Z finančního hlediska jsou pro Met přenosy velkým přínosem. Generální ředitel Met Peter Gelb musí však v současné době přesto řešit finanční krizi, která Metropolitní operu ohrožuje. Přímé přenosy nejsou zjevně samospasitelné a potřeba naplnit každý den divadlo, které má 3800 sedadel, není v dnešní době jednoduše realizovatelná¹⁵.

Z technického hlediska jsou přenosy nesmírně zajímavé, protože využívají satelitní signál. Jedná se tedy o satelitní přenosy, kdy během představení je před Metropolitní operou umístěn přenosový vůz, který je vybaven speciálním technickým zařízením. To přijímá a zpracovává obraz i zvuk, který je on-line zpracováván stříhačem a zvukařem, a pomocí satelitního signálu jej přenáší do satelitu, odkud se šíří do kin a sálů, kde probíhají přímé přenosy. Zde musí být umístěn speciální receiver, který signál zpracovává, tedy převádí vysokofrekvenční signály z parabolické antény na obrazové a zvukové signály. Jedinou nevýhodou je, že satelitní signál může být přerušován nevhodnými povětrnostními podmínkami (bouře, husté sněžení) nebo třeba geomagnetickou bouří. (Také jsem to již jako návštěvnice přenosů zažila.)

Přenosy z Metropolitní opery v New Yorku se staly v roce 2007, kdy byly v Praze zahájeny, v Čechách skutečným fenoménem.

Se zavedením pravidelných přenosů Met: Live in HD do České republiky je spojeno jméno hudebního manažera Martina Cikánka, který se pro ni nadchl při svém pobytu v zahraničí a vlastně přivezl Metropolitní operu do Čech. Sám se prvního přenosu v cizině zúčastnil a na operní konferenci v Paříži se setkal s generálním ředitelem Met Peterem Gelbem. Poté se pokoušel myšlenku prosadit, ale nebylo to vůbec jednoduché, protože se jednalo o něco úplně nového a neuvěřitelného. *„Slyšel jsem o projektu mluvit Gelba v Paříži na jedné konferenci a navázal jsem s ním osobní jednání, která*

---

¹⁵ <http://operaplus.cz/boj-v-newyorske-metropolitni-opere/>

skončila úspěšně dohodou o přenosech od roku 2007. ... „Projekt Met: Live in HD byl tehdy v plenkách i celosvětově a nikdo asi netušil, co nám všem vzniká pod rukama,“¹⁶ uvedl Cikánek později v jednom z rozhovorů. Podmínkou byla především vysoká technická úroveň kin, která přenosy realizovala, což bylo zapotřebí zajistit.

V České republice přenosy do kin The Met: Live in HD zajišťuje v současné době společnost Aerofilms, s. r. o., která je majitelem licence přímých přenosů pro ČR. V rámci zpracovávání tématu své práce jsem se setkala s Malvínou Řezáčovou, koordinátorkou Met: Live in HD pro Českou republiku ve společnosti Aerofilms, která velmi ochotně zodpověděla všechny moje otázky a přiblížila mi některé podrobnosti týkající se přímých přenosů z Met. Celý rozhovor je umístěn v příloze na straně 60.

Společnost Aerofilms je majitelem licence, kterou jí udělila Met. Pravidla jsou velmi specifická a přísná, je přesně stanoveno, jak má vypadat propagace, program, v jakých kinech je možné přenosy uskutečňovat, což slouží k zachování kvality přenosů a mediálního obrazu Met.

V České republice se přenosy setkaly s velkým úspěchem, Metropolitní operu navštíví prostřednictvím přenosů Live in HD každou sezonu asi 40 tisíc diváků. K nim je pak ještě třeba připočítat diváky, kteří navštěvují záznamy představení v rámci série Přidáváme. Velký zájem byl od prvních přenosů v roce 2007, které se odehrávaly pouze ve známém žižkovském kině Aero, jehož osobitý dvůr i zvláštní uspořádání chodby a sálu zná snad každý operní fanoušek v Praze.

V článku pro Hudební rozhledy ke 2. výročí přenosů v roce 2009 Martin Cikánek uvedl: „Vždycky to na mě v Aeru dýchne atmosférou z prosince roku 2007, kdy jsme poprvé vysílali. Byla to tenkrát Gounodova opera Romeo a Julie s Annou Netrebko a Robertem Alagnou v titulních rolích. Myslím, že všichni, kdo ten přenos tehdy navštívili, tušili, že se děje něco mimořádného, něco zcela výjimečného.“¹⁷

Každé začátky jsou těžké, ale česká veřejnost přijala přenosy mimořádně kladně. Jaká očekávání s sebou možnost zhlédnutí přenosů z Met v roce 2007 přinášela, výstižně

---

¹⁶ ŘÍHA, Vladimír. *Pátá sezona operních přenosů z Metropolitní opery se odehraje ve 23 českých sálech*. [Online] 2011 [cit. 15. 12. 2014]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kultura/246744-pata-sezona-opernich-prenosu-z-metropolitni-opery-se-odehraje-ve-23-ceskych-salech.html>

¹⁷ www.hudebnirozhledy.cz/www/index.php?page=clanek&cislo_id=164&id_clanku=1131

charakterizovala hudební kritička Helena Havlíková v článku pro Lidové noviny: „Přelomovost, zdánlivě nenápadnou, by mohl mít projekt i u nás. Naše operní krajina žila v půlstoleté izolovanosti od operního dění ve světě, kde se zatím opera stala jedním z odvětví „industry“ – uměleckého průmyslu: se všemi z toho vyplývajícími pozitiviv i negativiv. I když má dnešní český operní fanda možnost nakoupit DVD se záznamy oper po celém světě, může si zajít do deseti divadel u nás, zajet za operou do Mnichova, do Vídně či do Vratislavi, věřme, že přenosy z MET pomohou nastavit normy – přinejmenším technických a profesních a (dnes nutně také) produkčních parametrů. Právě v této normotvornosti přenosů z MET je jejich největší přínos pro naši situaci domácí: vnášejí jasno do toho, co je poctivé řemeslo, a co ne.“¹⁸

Postupně se přenosy kromě kina Aero rozšířily i do kina Světozor a do dalších pražských kin, přidávala se také kina mimopražská a počet zájemců o sledování přímých přenosů z Met ani v současné době neopadá, naopak diváků stále přibývá.

Graf 1. Návštěvnost přenosů z Met od 1. sezony 2007–2008¹⁹

¹⁸ Do kina na Metropolitní operu, H. Havlíková, Lidové noviny, 14. listopadu 2007, <http://www.culturenet.cz/aktuality/helena-havlikova-do-kina-na-metropolitni-operu/n:3104/>

¹⁹ Podrobné údaje o jednotlivých představeních v tabulce v Příloze na str. 64.

Graf 2. Počet kin participujících na projektu Met in HD

Jak vyplývá z výše uvedených grafů, návštěvnost se z původních 3367 diváků v 1. sezoně 2007–2008 vyšplhala až na 39 346 diváků v sezoně 2013–2014²⁰. Návštěvnost se tedy 13x zvýšila a v posledních sezonách má vzestupnou tendenci, což dokumentuje, že zájemců o operu rozhodně neubývá.

Typický divák přenosů z Met dává podle Malvíny Řezáčové přednost možnosti předplatit si všechna představení, která jsou v dané sezoně nabízena. Někteří diváci si pak vybírají jen určitá představení. Největší návštěvnost během všech sezon měla zatím představení oper *Rusalka* (9210 diváků), *Carmen* (6524 diváků), *La traviata* (6319 diváků), *Don Giovanni* (5253 diváků), *Don Carlo* (5107 diváků) a *Aida* (5072 diváků). Počet diváků z Česka by tak při představení Dvořákovy *Rusalky* skoro třikrát zaplnil budovu Metropolitní opery... Nejméně diváků si vybíralo opery *Dr. Atomic* a *Nixon v Číně*.

Zajímal mě i věk návštěvníků přenosů. Malvína Řezáčová říká: „Nejvíce na naše přenosy chodí lidé mezi 45 až 65 lety, potom mezi 30 až 45 lety, mladí lidé samozřejmě chodí také, ale bohužel je jich méně.“

Mladé diváky se společnost Aerofilms snaží na přenosy z Metropolitní opery přilákat prostřednictvím speciálního projektu. Je určen školám, pro které společnost Aerofilms vypracovala zvýhodněnou nabídku návštěv záznamů oper. Atraktivní je především

²⁰ Údaje o sezoně 2014–2015 zatím nejsou k dispozici.

cena 150 Kč za vstupenku, která umožní zhlédnout špičkovou operní produkci ve vzdáleném New Yorku. Podle slov paní Řezáčové není bohužel ze strany škol výrazná odezva. Já osobně v tomto projektu vidím velký potenciál při seznamování mládeže s operou, samozřejmě při výběru vhodného představení.

Rok 2016 vybízí k rekapitulaci, protože se bude slavit již 10. výročí přenosů The Met: Live in HD do České republiky. (V New Yorku slaví už letos.) Náležitě oslavit jej plánuje i společnost Aerofilms. Díky tomu by se měla rozšířit propagace přenosů, jež dosud probíhá především prostřednictvím newsletterů²¹, které patří mezi levné a velmi účinné marketingové nástroje, a prostřednictvím webových stránek. Zejména newsletter je skutečně představitelem moderního nového média. Přihlášený odběratel získává v komfortní podobě veškeré informace o programu na danou sezonu, informace o předprodeji, o možnosti zakoupit lístky, chodí mu v předstihu rovněž informace o jednotlivých představeních. Je také možné pružně reagovat a oznamovat divákům případné aktuální změny²² nebo i další informace. Reklamu přenosům dělají i pravidelné recenze uveřejňované v tištěných a elektronických periodikách. Jak ale konstatovala paní Řezáčová, jsou tyto prostředky někdy nedostupné pro starší diváky. Ti si ale zjevně nacházejí cestu do kin na přenosy jiným způsobem. V souvislosti s oslavou výročí společnost Aerofilms uzavřela spolupráci s Dopravním podnikem hl. m. Prahy, takže se propagace značně rozšíří a povědomí o přenosech The Met: Live in HD zcela jistě stoupne. Společnost uvažuje i o propagaci prostřednictvím citylightů²³ na frekventovaných místech v centru města.

V jubilejní 10. sezoně přenosů Met nabídne přenosy oper *Il Trovatore* (Verdi), *Otello* (Verdi), *Tannhäuser* (Wagner), *Lulu* (Berg), *Kouzelná flétna* (Mozart – bonusová opera k 10. výročí, záznam z roku 2006), *Lovci perel* (Bizet), *Turandot*, *Madama Butterfly* a *Manon Lescaut* (Puccini), *Roberto Devereux* (Donizetti), *Elektra* (Strauss). A s nimi pro českého diváka i možnost sledovat výkony takových hvězd, jako jsou Diana Damrau, Jonas Kaufman, Sondra Radvanovsky, Nina Stemme, Elina Garanča, Mariusz Kwiecień a řada dalších.

---

²¹ Elektronický zpravodaj v podobě e-mailu, který je pravidelně zasílán přihlášeným odběratelům.

²² Viz např. zrušení představení *Smrt Klinghoffera* kvůli protestům v USA proti vyznění tohoto díla.

²³ Venkovní nosič reklamy, zevnitř prosvětlený, umístovaný např. na zastávkách MHD.

Přenosy z Met jsou zajímavé i tím, že se tradičně jedná o sobotní odpolední představení (od 13 nebo 14 hodin), která díky časovému posunu začínají v České republice v 17 nebo 18 hodin. Zájem je takový, že pro stávající diváky bývá tradičně předprodej zahájen dříve v určitých termínech, aby měli možnost zakoupit si opět abonmá na všechna představení.

V současnosti přenosy probíhají v kinech: Benešov – Kino 3D, Brno – Scala, České Budějovice – Kino Kotva, Děčín – Kino Sněžník, Havířov – Kino Centrum, Hodonín – Kino Svět, Hradec Králové – Bio Central, Chomutov – Kino Svět, Chotěboř – Digitální kino Družba, Jablonec nad Nisou – Kino Radnice, Klatovy – Kino Šumava, Kopřivnice – Kino Puls, Kutná Hora – Modrý kříž, Náchod – Kino Vesmír, Olomouc – Kino Metropol, Opava – Multikino CineStar, Ostrava – Dům kultury, Pardubice – Multikino CineStar, Plzeň – Multikino CineStar, Praha – Bio Oko (přenosy s týdenním zpožděním), Praha – Kino Aero, Praha – Kino Světozor, Praha – Multikino CineStar Anděl, Semily – Jitřenka, Teplice – Kino Květen, Třeboň – Kino Světozor, Týn nad Vltavou – Sokolovna, Zlín – Velké kino, Žatec – Městské divadlo a digitální kino. Některá z nich promítají i záznamy. K nim je třeba připočítat ještě kina, která vysílají pouze záznamy. Těch je celkem 47.

Ze silné rodiny kin se vyděluje jedno divadlo, které otevírá své brány a mění se při přenosech v malou Metropolitní operu. Jedná se o Národní divadlo Brno, kde se přenosy uskutečňují v moderním interiéru divadla Reduta. V poslední době se díky tomu rozpoutala diskuse o vhodnosti či nevhodnosti uvádět přenosy v českých divadlech.

3.1.2. Přenosy z jiných operních domů

Přenosy ale nenabízí jen newyorská Metropolitní opera. Český divák tak může v kině zhlédnout i jiné zajímavé produkce, aniž by musel cestovat do Londýna, Paříže nebo do některého jiného světového operního domu. Mohlo by jich ale rozhodně být více.

Velmi oblíbené jsou přenosy z Royal Opera House v Londýně. Přenosy se nespécializují pouze na operu, zhlédnout je možné i vynikající balety. Přenosy distribuují do 1500 kin po celém světě, tedy více než do 35 zemí. V letošní sezoně se diváci mohou těšit například na *Viléma Tella*, *Bludného Holanďana* či *Nápoj lásky*. V České republice cyklus přenáší 25 kin.

Uskutečňují se i přenosy z Národní pařížské opery, v poslední době hlavně balety, dále z Vídeňské státní opery, Gran Teatro del Liceu v Barceloně nebo z Teatro Antico v sicilské Taormině, odkud se bude v červenci 2015 vysílat opera *Carmen*.

Zajímavý byl v minulosti (2012–2013) cyklus přímých přenosů iŽivě²⁴ v kině Bio Oko, kde bylo možné zhlédnout kromě přenosů baletu, koncertů vážné i rockové hudby také přenosy oper z Royal Opera House v Londýně, Pařížské opery nebo La Scaly. Je škoda, že tento projekt trval tak krátce a že v současnosti již nepokračuje. Bio Oko tak vysílá pouze přenosy z Met, nikoli přímé, ale s týdenním zpožděním. Stejně dopadly i série přímých přenosů v kinech společnosti Palace Cinemas a Cinema City, které byly rovněž ukončeny²⁵.

Některé operní domy šly tak daleko, že svá představení nabízejí v přímém přenosu ke zhlédnutí na svých internetových stránkách, takže divák vůbec nemusí opustit domov. Této otázce se věnuji v kapitole věnované streamování a stahování z internetu.

3.2. Stahování a streamování

V dnešní době si už asi žádný mladý pěvec nedokáže představit, že by neexistoval internet a nemohli bychom si poslechnout přímý přenos nebo záznam operního představení nebo koncert oblíbeného interpreta.

Je diskutabilní, zda naposlouchávání nahrávek jiných pěvců je dobré, nebo ne. Není správné se dávat cestou napodobování, ale naopak pro lidi, kteří vědí, že je potřeba se nejdříve skladbu naučit a teprve poté ji poslouchat v interpretaci někoho jiného, mohou možnostmi internetu pouze získat. Mohou leccos pochytit, zjistit, jak svou interpretaci vylepšit a přitom jí ponechat osobitou tvář. Posлуhač, který není profesionálem, ale rád operu poslouchá, může najít na internetu nepřeborné množství nahrávek. Problémem může být někdy kvalita, ale dají se najít nahrávky výborné. Dá se volit podle momentální nálady, vybrat si oblíbeného pěvce anebo árii, poslechnout si třeba *Vissi d'arte* v několika různých podáních, porovnávat je.

Na internetu můžeme najít prakticky cokoli a samostatnou problematikou je získávání not, které se dají na internetu sehnat buď zadarmo, nebo za poplatek, každopádně

---

²⁴ <http://www.biooko.net/cz/cykly-festivaly/177/iZIVE/>

²⁵ <http://operaplus.cz/operni-evropa-proti-met/>, vyhledáno 18. 11. 2014.

nabídka je obrovská. Asi nejvíce navštěvovaným portálem na stahování not je Petrucci music library²⁶ nebo musicnotes.com²⁷. Samozřejmě jich existuje daleko více, ale většinou se nespécializují na klasickou hudbu.

Co se týče problematiky vyhledávání klasické hudby na internetu, rozlišujeme dva typy internetových portálů, a to ty, kde se hudba streamuje, a ty, kde se hudba stahuje.

3.2.1. Streamování

Vzniklo z anglického slova, které znamená „proud“, je to tedy technologie přenosu audiovizuálního obsahu z hlavního zdroje k dalším počítačům, telefonům, tabletům a pak k lidem, kteří jsou koncovými uživateli²⁸. Výhodou je, že streamování nenutí zařízení, aby si nejdříve soubor stáhlo, tedy abyste čekali, a rovnou zařídí poslech nebo sledování videa. Streamování můžeme rozdělit do dvou skupin: webcasting a video on demand. Pro vysvětlení webcasting/broadcasting je velmi náročný proces, kdy sledování nebo poslech hudby probíhá v reálném čase, tím je například internetová televize nebo rádio. Dále je to video on demand, jehož jedním z největších zástupců je YouTube. Jedná se o archiv, kde klipy, hudbu a filmy můžete zhlédnout pomocí internetu. Hlavními výhodami streamování je tedy aktuálnost, rychlost, možnost volby kvality většiny videí a jeho sociální vliv.

3.2.1.1. YouTube

Významným představitelem nových médií ve vztahu k operě je server Youtube.com²⁹. Server, kde si můžete prohlížet videa, nacházet záznamy pořadů a písniček, od těch starších po nejnovější klipy. A zkrátka nepřijdou ani milovníci opery.

Server YouTube vznikl 23. dubna 2005, takže letos slaví teprve své 10. narozeniny. Přesto se za tu dobu stal neuvěřitelným fenoménem, který zná a rád používá skoro každý. Myšlenka sdílení videí na internetu vznikla ve Spojených státech, kdy spoluzakladatel serveru Jawed Karim zveřejnil první video, záznam svého pobytu

---

²⁶ <http://imslp.org/>

²⁷ <http://www.musicnotes.com/>

²⁸ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Streaming>, vyhledáno 6. 12. 2014

²⁹ <http://www.youtube.com/>

v zoo v San Diegu.³⁰ Myšlenka umístování vlastních videí a jejich sdílení je ukázkovým příkladem toho, jak fungují nová média a jaká je jejich schopnost ovlivňovat většinu populace.

YouTube se velmi rychle stal populárním a také nejrychleji rostoucím webem vůbec, což zaujalo společnost Google a odkoupila jej. YouTube profituje především z reklamy, přibližně činí jeho příjem 15 milionu dolarů měsíčně a náklady na jeho provoz se odhadují zhruba na 5 milionů.

I když zájemci o sledování opery určitě nepředstavují nejpočetnější zájmovou skupinu soustředěnou kolem YouTube, přesto tato komunita „zásobila“ server obrovským množstvím materiálu, který je možné vyhledávat a přehrávat. Ne vždy jsou záznamy v dobré kvalitě.

3.2.1.2. Další streamovací kanály

Dalším streamovacím kanálem jsou aplikace a servery, které se specializují pouze na poslech hudby a není zde k dispozici žádné video.

Takové servery jsou například Spotify³¹, Rdio³², Deezer³³, Google Play music³⁴, Tidal³⁵. Na Operacat.com³⁶ je možné nalézt porovnání těchto serverů.

Na všech uvedených serverech naleznete miliony skladeb. Například na serveru Deezer je to 35 milionů skladeb. Kvalita streamování je opravdu vysoká a kromě Rdio mají všechny servery 320 kbit/s (Rdio pouze 192 kbt/s). Ceny se také pohybují v poměrně stejném rozmezí. Nejvíce si za aplikaci účtuje server Tidal, jehož měsíční poplatek činí 399 Kč, o něco levnější je pak Spotify za 382 Kč, Deezer stojí měsíčně okolo 200 Kč. Těchto aplikací je samozřejmě opravdu mnoho, ale některé nemají v ČR licenci jako například Napster, Pandora atd.

---

³⁰ http://byznys.lidovky.cz/youtube-slavi-vyroci-prvni-video-se-na-nem-objevilo-pred-deseti-lety-1ig-/media.aspx?c=A150423_120716_In-media_ele, vyhledáno 23. 4. 2015.

³¹ <https://www.spotify.com/cz/premium/>

³² <http://www.rdio.com/home/cs-cz/>

³³ <http://www.deezer.com/>

³⁴ <https://play.google.com/store/music?hl=cs>

³⁵ <http://tidal.com/us>

³⁶ <http://operacat.com/Websites.html>

Nejvíce operních nahrávek jsem našla na Spotify. Cena prémiového připojení na server Spotify je 382 Kč na měsíc, což opravdu to stojí za to. V rámci zpracovávání tématu jsem si tento balíček zaplatila a musím říct, že mě služba ohromila. Nejen že mám veškerou hudbu s sebou jak v mobilním smart telefonu, tak i v počítači a tabletu, ale v případě, že nejsem na signálu, je možnost si některé věci stáhnout a poté pouštět offline, což uživatel využije například v metru. Dále jsem byla neuvěřitelně překvapená, co všechno se dá najít z českého repertoáru, od celého cyklu písní Vítězslavy Kaprálové po obrovské množství zajímavých nahrávek významných českých pěvců. Aplikace se dá využívat také zadarmo, ale uživateli je umožněno vybrat si píseň jen 7krát za hodinu, pak se spustí shuffle play a písně jdou za sebou nebo na přeskáčku bez možnosti výběru.

Budoucnost streamování je velmi perspektivní, do budoucna je pravděpodobné, že nebudou v počítači již skoro žádná data, ale bude vše fungovat na principu cloudu, to znamená, že bude existovat vzdálené úložiště, server, kde budou data centrálně uložena a uživatel bude mít po ruce svá data z jakéhokoli zařízení a místa.

Streamovat se opera dá i na jednotlivých stránkách zahraničních divadel a institucí. Například na stránkách Berlin Philharmonic Digital Concert Hall³⁷, Medici.Tv³⁸, Metropolitan opera on demand³⁹ (měsíční poplatek je 354 Kč a roční 3776 Kč). Na stránkách Stream opera⁴⁰ (Your tickets around the world) se dají zhlédnout za 109 Kč opery z celého světa: z Londýna, Janova, Paříže, Amsterdamu, Barcelony atd. Ovšem čím více zhlédnutí si divák předplatí, tím je to samozřejmě levnější, takže za 10 oper zaplatí divák jen 548 Kč. Dále je to například Palco digital opera Real Madrid⁴¹ (ve španělštině), kde je možné také streamovat operní představení.

Wiener Staatsoper⁴² přišla s možností sledovat operu v klidu ze svého domova, ať už na počítači či na smart TV, a dokonce i v mobilu či tabletu. Jeden přenos, tedy respektive jedno jeho zhlédnutí stojí 14 euro (cca 378 Kč), 8 přenosů je za 88 euro (cca 2375 Kč) a 12 měsíců neomezeného sledování stojí 320 euro, tedy cca 8640 Kč.

---

³⁷ <https://www.digitalconcerthall.com/en/home>

³⁸ <http://www.medici.tv/#!/live/>

³⁹ <http://www.metopera.org/ondemand/index.aspx?icamp=mood&iloc=wlnugget>

⁴⁰ <https://www.streamopera.com/home.php>

⁴¹ <https://www.palcodigital.com/>

⁴² <http://www.staatsoperlive.com/en/>

Tuto službu opera distribuuje do 55 zemí světa. Podobnou službu nabízí například ještě Bayerische Staatsoper⁴³ online streaming do téměř 55 zemí.

3.2.1.3. European Opera Digital Project

V poslední době se hovoří o projektu nazvaném European Opera Digital Project⁴⁴, například na konferenci organizace Opera Europa v Brně a Ostravě na podzim roku 2014, o které píše v podkapitole věnované internetovým stránkám. Jedná se o on-line platformu, která má nabízet bezplatný přenos oper z celé Evropy doplněný zajímavými informacemi o představení, rozhovory s umělci, pohledy do zákulisí, podrobnostmi z přípravy nastudování, fotografiemi atd. Finance na její vytvoření získala Opera Evropa společně s Arte a dalšími 15 operními domy a festivaly (Wiener Staatsoper, La Monnaie/De Munt Brussels, Finnish National Opera Helsinki, Festival d'Aix-en-Provence, Opéra national de Lyon, Komische Oper Berlin, Staatstheater Stuttgart, Teatro Regio di Torino, Latvian National Opera Riga, Dutch National Opera and Ballet Amsterdam, Den Norske Opera og Ballett Oslo, Teatr Wielki/Opera Narodowa Warsaw, Teatro Real Madrid, Royal Opera House Covent Garden a Welsh National Opera). Platforma by měla nabízet streamování představení z těchto operních domů, které budou opatřeny titulky v angličtině, němčině, francouzštině, španělštině, italštině a polštině. Půjde tak o fantastickou možnost získat bezplatně a na jednom místě přístupy k operám v podání těchto špičkových divadel. Tématem se budou zabývat European Opera Days v květnu 2015, kde by už mělo být známé datum spuštění platformy, internetová adresa, kde bude platforma umístěna, i forma a čas spuštění promoakcí k zahájení provozu.

3.2.2. Stahování

Stahování je již starší záležitostí. Jeden z prvních serverů na stahování se jmenoval Napster⁴⁵ a je stále funkční, i když dnes funguje již na bázi streamování, a nikoli stahování, ale v ČR nemá prozatím žádnou licenci.

---

⁴³ <https://www.staatsoper.de/>

⁴⁴ <http://www.opera-europa.org/en/digital-project>, vyhledáno 28. 2. 2015

⁴⁵ <http://www.napster.co.uk/>

3.2.2.1. iTunes

iTunes⁴⁶ je aplikace od značky Apple pro operační systémy iOS. Zde si můžete hudbu koupit, což v praxi znamená, že si vytvoříte účet, a pokud se vám líbí CD třeba od Anny Netrebko, můžete si ho koupit a pak ho přenést do všech zařízení od firmy Apple. Momentálně se spekuluje o tom, že iTunes se bude moci využívat do budoucna i na Androidu. Ale nepouštíte si ho on-line. Zde se dají najít prakticky skoro všechna CD, která kdy vyšla.

3.2.2.2. Supraphonline

Supraphonline je internetový obchod, kde je možné si za poplatek stahovat CD či jednotlivé skladby. Obsahuje i velké množství skladeb a CD z oblasti vážné hudby a tedy i opery. Vyhledávání zde je velmi jednoduché, příjemný je zejména abecední seznam umělců z oblasti vážné hudby, který přesměruje zájemce o stažení po kliknutí na konkrétní alba. Například po zadání jména Antonín Dvořák nabídne server 33 alb ke stažení. Operu *Čert a Káča* nebo *Rusalku* je možné stáhnout po zaplacení 239 Kč, operní recitály, např. Gabriely Beňačkové za 129 Kč. Velmi oceňuji, že je možné stahovat takové významné počiny z operní historie, jako jsou recitály Jarmily Novotné, Milady Šubrtové, Marie Podvalové, Eduarda Hakena, Beno Blachuta a dalších. Výhodná je i možnost stáhnout si v případě potřeby jen určitou skladbu a výrazně tak ušetřit.

3.2.2.3. Ulož.to

Ulož.to⁴⁷ je český server, kde se dají stahovat videa, tedy typický protiklad YouTube. Nejdříve si video musíte stáhnout do počítače, ale zase ho tam potom máte napořád a nemusíte se již k jeho zhlédnutí připojovat k internetu. Projekt odstartoval v roce 2007 a v roce 2012 byl největším serverem pro sdílení a stahování souborů rychlostí 300 kbit/s.

3.2.2.4. Torrent

BitTorrent⁴⁸ je způsob stahování, při kterém jsou datové přenosy rozděleny mezi více uživatelů, kteří si právě data stahují. Na rozdíl od obvyklé distribuce souborů, kdy si uživatel stahuje data pouze ze serveru, touto formou je možno stahovat i od ostatních

---

⁴⁶ <https://www.apple.com/cz/itunes/>

⁴⁷ <http://uloz.to/>

⁴⁸ http://www.stahuj.centrum.cz/internet_a_site/bittorrent/bittorrent/

klientů. Výhodou je, že se přenáší větší množství malých souborů dat, a tím je přenos v síti rychlejší a plynulejší, i když déle trvá, než dosáhne nejvyšší rychlosti.

Na tomto principu je založen například uTorrent⁴⁹, kterým se dají stahovat a sdílet soubory velmi rychle a efektivně, jeho výkonnost roste úměrně s počtem aktivních uživatelů.

Problematika streamování a stahování je v některých případech terčem kritiky, především ve vztahu k porušování autorských práv. Některé takto zaměřené servery se s poskytovanými službami pohybují na tenkém ledě a předpokládá se, že bude nutné tuto problematiku nějak výrazněji řešit.

3.3. Internetová rádia

3.3.1. Český rozhlas D-dur

Tato stanice⁵⁰ začala vysílat 1. 5. 2005 a vysílá 24 hodin denně. Je určena pro „vážné zájemce o vážnou hudbu“⁵¹ a samozřejmě i pro fanoušky opery nebo její občasné posluchače. Stanice vysílá v nejvyšší možné kvalitě DVB-T a DAB⁵². Výhody digitálního rádia jsou různorodé a opravdu mají velký význam. Zaprvé se může vysílat až 43 stanic v jednom multiplexu. Zadruhé může nabídnout lepší a stabilnější reprodukci hudby tam, kde není analogový signál, například při jízdě autem. A zatřetí mohou se vysílat i další doplňková data – textové informace. To znamená, že D-dur můžete poslouchat jak doma přes internet, tak v autě digitálně. Na tvorbě tohoto rádia se podílejí erudovaní odborníci – například pan Otomar Kvěch, profesor, který působí na pražské Akademii múzických umění, nebo pan Ivan Ruml, hudební publicista, a samozřejmě šéfredaktor pan Lukáš Hurník. Co se týče programu rádia, je velmi rozmanitý, ale pokud se zaměřím jen na operu, skoro polovina programu se odehrává v pěveckých rovinách. Skoro každý den je uvedena jedna celá opera, většinou okolo 20. hodiny, a potom jsou uváděny jen ucelené dějství nebo árie, kantáty a oratoria.

---

⁴⁹ <http://www.utorrent.cz/>

⁵⁰ <http://www.rozhlas.cz/d-dur/ostanici>

⁵¹ <http://www.rozhlas.cz/d-dur/ostanici>

⁵² DAB – Digital Audio Broadcasting

3.3.2. Vltava

„Hrajeme klasickou a jazzovou hudbu doplněnou o pořady mapující world music a současnou alternativní hudbu. Vysíláme rozhlasové hry, dokumenty a literaturu. Informujeme vás o všem podstatném, co se v kultuře děje.“⁵³

Rádio Vltava začalo vysílat jako III. program Československého rozhlasu v roce 1964 a vysílá dnes analogově i digitálně. Vltava vstoupila do vysílání 4. září 1972 v 8.55, kdy poprvé zazněla znělka ze stejnojmenné symfonické básně Bedřicha Smetany.

V minulém roce oslavilo rádio Vltava 50. výročí. Přenosy klasické hudby můžeme na tomto rádiu naladit v pondělí, úterý a sobotu od 20 hodin. Tato rádiová stanice poskytuje i řadu diskuzních pořadů o klasické hudbě.

Na stránkách mě zaujaly Příběhy posluchačů, kde si můžete poslechnout, jaký názor má na Vltavu třeba pan David Müller, expert na trávníky. Tuto reklamu jsem zaregistrovala i minulý rok v centru města na velkých billboardech a v metru. Velmi dobrá propagace klasické hudby.

Můžete si dokonce nechat zasílat newslettery nebo si najít stanici na Facebooku či Twitteru. A samozřejmě je možnost si poslechnout nebo stáhnout program, který jste nestihli, najdete ho v archivu.

3.3.3. Radiotéka

Český rozhlas na svých internetových stránkách spustil Radiotéku⁵⁴, kde si můžete zakoupit CD různých operních pěvců, ale i celé opery. Například CD Adama Plachetky LIVE: Dvořák a Smetana se dá pořídit za 199 korun, případně si můžete zakoupit jen tu skladbu, kterou máte nejraději.

3.3.4. Classic Praha

Dalším rádiem, které vysílá rovněž digitálně přes internet a zaměřuje se na klasickou hudbu, je Classic Praha⁵⁵. Classic v letošním roce slaví 20 let svého úspěšného působení na mediálním rozhlasovém trhu. Původně vysílal jako Classic FM, od října 2014 jako Classic Praha. Na stránkách rádia se připravuje také interaktivní průvodce

---

⁵³ <http://www.rozhlas.cz/vltava/ostanici/>

⁵⁴ <http://www.radioteka.cz/category/102/Opera/>

⁵⁵ <http://www.classicpraha.cz/>

obdobími klasické hudby. Stránky jsou velmi přehledné a jednoduše se dá vyhledat poslech on-line na hlavní liště.

3.3.5. Zahraniční rádia

Díky digitalizaci rádií tedy není problém si pustit také rádio zahraniční, což věci dává další rozměr. V zahraničí je nabídka klasických rádií větší. Pokud máte zájem, najdete si stránku vyhledávající rádia, u nás asi největší je Play.cz⁵⁶, a zde si vyberete rádio například Radio Mozart, Venice classic radio Italia, 1000 Classical hits a řadu dalších. Aplikaci Play na vyhledávání cizích i českých rádií si můžete stáhnout i do mobilu nebo tabletu na všechny operační systémy.

3.4. Digitální vysílání televize

3.4.1. ČT art

ČT art⁵⁷ je televizní stanice v rámci vysílání České televize, která je určena milovníkům kultury. Vysílání bylo zahájeno v srpnu 2013. Vysílá pravidelně každý den mezi 20. Hodinou večerní a 2. Hodinou ranní, protože se o vysílací čas dělí s kanálem pro děti vysílajícím přes den. Vysílání je možné sledovat on-line, ale pouze některé pořady. Výhledově by se měl kanál osamostatnit. Zajímavé jsou zejména Události v kultuře, kde se o opeře často hovoří, pravidelně se zde objevují i zprávy o premiérách či dalších výraznějších událostech. Zajímavá je možnost zhlédnout v archivu zpětně starší díly oblíbeného cyklu Terra musica⁵⁸ či Divadlo žije⁵⁹.

---

⁵⁶ <http://www.play.cz/svetova-radia/classical/>

⁵⁷ <http://www.ceskatelevize.cz/art>

⁵⁸ <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095218055-terra-musica/215542151000005/>

⁵⁹ <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/415234100041003/>

4. Informace o opeře v nových médiích

4.1. Internetové portály a webové stránky

Jednoznačně novým médiem je internet, přinášející s sebou neuvěřitelné možnosti a způsoby využití. Je to zcela jistě internet, který změnil svět jednou provždy a poskytl lidem dříve nepředstavitelné možnosti získávání informací, komunikace, sledování videí či poslouchání hudby. Samozřejmě jej pro účely své propagace, šíření povědomí o sobě i pro komunikaci se svými příznivci využívá i svět opery.

Jsou to především vyhledávače, které umožňují nalézt webové stránky o opeře, informace o jednotlivých divadlech, festivalech, umělcích, operách, hudebních skladatelích atd. Bez nich už si nedokážeme představit svůj život. Spoléháme na ně pokaždé, když něco nevíme a potřebujeme to rychle zjistit. Nikdo si už život bez nich neumí představit. Pomáhají nám nalézt prakticky vše, co potřebujeme zjistit, provádějí nás zvolenou problematikou do nejmenších podrobností. Díky zavádění kontextového vyhledávání je dnes mnohem snazší vyhledat vybraný pojem. Jsou to především vyhledávače Google, Seznam.cz, Yahoo, Atlas.cz, Mozilla a řada dalších.

Na internetu se dá vyhledat řada internetových informačních portálů a webových stránek, které se zaměřují na problematiku opery. Vybrala jsem některé z nich, které fungují v České republice.

4.1.1. OperaPlus

Opera Plus – váš informační portál o opeře, hudbě a tanci⁶⁰, tak se prezentuje u nás asi nejznámější odborný portál zaměřený na operu, balet a vážnou hudbu.

Jedná se o moderní internetový portál, který není navázán na tištěné periodikum, jak je tomu v případě jiných hudebně zaměřených webů. Jeho obrovskou výhodou je možnost a schopnost reagovat na jednotlivé události, které spadají do jeho oblasti zájmu, prakticky okamžitě, v co nejkratším termínu. Je stále aktuální a poskytuje ucelené informace o hudebním dění v České republice, ale i na Slovensku. A recenze přináší z celého světa počínaje Met a konče operními domy v nejrůznějších částech světa.

---

⁶⁰ <http://operaplus.cz/>, vyhledáno 12. 1. 2015.

Portál Opera Plus založil 10. září 2009 zkušený novinář Vít Dvořák, který je již šestým rokem jeho šéfredaktorem. Požádala jsem jej o rozhovor, ve kterém mi velmi ochotně odpověděl na všechny mé otázky a osvětlil mi zajímavé momenty fungování a provozování tak rozsáhlého odborného portálu.⁶¹

Především mne zajímalo, jak se k provozování portálu dostal. *„Měl jsem k hudbě blízko už od samého počátku dospělosti. Psal jsem už před listopadem při svých vysokoškolských studiích do odborných periodik – do Hudebních rozhledů i do denního tisku a provázelo mě to prakticky celý život,“* zněla odpověď.

Stejně jako Opera Plus má i Vít Dvořák blízko nejen k opeře, ale stejnou měrou i k tanci a klasické hudbě. Žánrové zastoupení jednotlivých oborů v uveřejňovaných článcích tvoří podle jeho slov zhruba z jedné poloviny opera, necelou třetinu klasická hudba a zbytek tanec. Ten je podle Víta Dvořáka atraktivní zejména pro mladou generaci.

Redaktorů a spolupracovníků redakce má Opera Plus kolem dvou set, frekvence jejich příspěvků na stránkách portálu je ale různá: *„... někdo píše jednou za měsíc, někdo jednou týdně, ale také jsou i tací, jejichž text se u nás objeví jednou za čtvrt roku nebo jednou za rok.“*⁶²

Portál Opera plus je neziskový a existenčně závislý na podpoře sponzorů. První tři roky fungoval bez jakékoli podpory, jediným příjmem byly privátní peníze od sponzorů. Čtvrtý rok získal minimální grant od ministerstva kultury, který je dnes již vyšší, ale pokrývá jen asi jednu pětinu nákladů na chod serveru.⁶³

Spuštění odborně zaměřeného portálu zaznamenala okamžitě média. *„Nový webový portál Opera Plus www.operaplus.cz byl spuštěn 10. září. Denně aktualizované stránky jsou zaměřeny na operu, balet a vážnou hudbu u nás i ve světě a najdete na nich rozhovory, zprávy, komentáře, recenze, novinky, glosy, reportáže, videa, fotogalerie a řadu dalších informací i zajímavých odkazů.“*⁶⁴

Portál uveřejňuje každý den řadu původních článků, recenzí, rozhovorů, úvah, ale i převzatých zpráv. Jeho velkou výhodou jako internetového média je možnost

---

⁶¹ Celý rozhovor se nachází v Příloze na str. 65.

⁶² Rozhovor s V. Dvořákem, Příloha, str. 65.

⁶³ Rozhovor s V. Dvořákem, Příloha, str. 65.

⁶⁴ <http://host.divadlo.cz/art/clanek.asp?id=20016>, vyhledáno 25. 2. 2015.

reagovat prakticky okamžitě a zveřejňovat aktuální zprávy a novinky, Čtenář zde najde články rozdělené do rubrik, které představují hlavní články, zabírající levou půlku obrazovky, v pravé části pak mají své místo rubriky: Výročí (každý den připomíná fotografií a daty narození a úmrtí některou ze slavných osobností), Z kuloárů (nabízí zajímavosti a aktuality ze světa hudby), Zprávy (aktuální zpravodajství), Nejčtenější články (výběr z čtenáři nejvíce navštěvovaných článků), Zaujalo nás (převzaté recenze a informace), Blog čtenářů (příspěvky, dojmy a postřehy čtenářů), Zeptejte se sami (čtenáři zde najdou formulář, kam mohou psát své dotazy vždy jedné konkrétní osobnosti, dále tu najdou na jednom místě archiv zodpovězených otázek), Téma (zde se shromažďují vybrané články na aktuální, nejvíce probírané téma, nyní např. na téma Co všechno si může tvůrce dovolit?) a nakonec Nejnovější komentáře (zde jsou chronologicky shromážděny příspěvky čtenářů do diskusí pod jednotlivými články). Zbýlá část obrazovky je vyplněna upoutávkami na různé hudební akce, premiéry, koncerty s možností zakoupit si lístek na stránkách, kam je případný zájemce přesměrován, či zde získat podrobné informace.

V horní liště pak jsou možnosti volit Téma (rozdělení článků do sekcí Opera, Tanec, Hudba, Různé), Tipy (odkazy na stránky zajímavých akcí, hudebních těles, divadel, festival atd.), Vaše hodnocení (jednotlivá operní a baletní představení rozdělená podle divadel s hodnocením diváků a souvisejícími články), Archiv (zde je možno vyhledávat články, autory příspěvků, je zde i jmenný rejstřík, rejstřík hudebních děl atd.) a e-shop, kde je možné zakoupit vstupenky na vybrané koncerty či další akce.

Vše funguje naprosto perfektně, což klade velké nároky na tvůrce internetových stránek takového rozsahu a požadovaných funkcí. Vít Dvořák se k této problematice vyjádřil: *„Pokud se někdo domnívá, že výhoda internetového portálu je ve finanční stránce věci, že internetové médium je výrazně levnější oproti těm tištěným, pak je na omylu. Už třeba jen ona rychlost a pohotovost internetu rozhodně není zadarmo. Internetový portál sice nedává peníze na tisk, ale o to víc musí investovat do webmastera, do webdesignera, což už jen toto jsou nemalé částky, jde o profese velmi dobře placené, čemuž odpovídá i sofistikovanost celého zázemí internetového zpravodajského portálu.“*⁶⁵ Z tohoto vyjádření jasně vyplývá, že představa, že

---

⁶⁵ Viz rozhovor v Příloha, str. 65.

internetové medium je výrazně levnější než tištěné, protože v podstatě bez tisku nemá téměř žádné náklady, je zcela mylná. Objevují se zde náklady potřebné pro vytváření a zajištění bezchybného fungování nového média – v tomto případě internetového portálu s mnoha složitými funkcemi.

Portál se pokouší přilákat větší množství mladých čtenářů. To byl také jeden z důvodů, proč se kromě opery zaměřil na balet a tanec, který se podle Víta Dvořáka těší mezi mladou generací velké oblibě. Portál spolupracuje také s Pražskou konzervatoří a na svých stránkách zveřejňuje portréty nejtalentovanějších studentů jednotlivých oborů.

Jedním z nejzajímavějších počinů, který rozšířil povědomí o serveru Opera Plus, je udělování Výročních cen Opery plus za nejlepší operní výkony a za nejlepší výkony v oborech balet a jiný tanečně dramatický žánr. V roce 2014 proběhl již druhý ročník. Ceny se udělují za výkony v loňském roce na tuzemských jevištích (ať už se jedná o české, či zahraniční umělce) a za výkony českých umělců v zahraničí.

Operní Výroční ceny Opery Plus jsou udělovány tradičně na slavnostním Benefičním galakonzertu, který jim dodává patřičný lesk i mediální pozornost.

Jak Vít Dvořák uvádí: *„Výroční ceny Opery Plus jsou unikátní oproti ostatním cenám tím, že zde hlasují samotní čtenáři, resp. diváci – na rozdíl například od Thálií, kde je vše na verdiktu odborných porot.“*⁶⁶

Zde se právě projevuje specifikum internetového média, totiž vzájemná interakce se čtenáři. Ta je právě pro internetový portál typická. Po přihlášení je možné připojovat pod jednotlivé články svoje osobní názory, hodnocení apod. V případě Výročních cen pak dávat své hlasy umělcům, jejichž seznam Opera Plus uvede na svých stránkách. Jedná se tedy opravdu o hlasování operních fanoušků podložené návštěvami divadel, kde je zaujaly výkony jednotlivých umělců. Regulérnost soutěže je zajištěna tím, že z každé adresy na internetu je možné hlasovat jen jednou. Čtenáři hlasují podle svého mínění pro nejlepšího umělce a umělkyni. V minulých letech získali Výroční ceny Opery Plus v oblasti opery Dana Burešová, Aleš Briscein, Jana Šrejma Kačírková a Adam Plachetka. Letos proběhne již třetí ročník soutěže, ve které budou moct čtenáři

---

⁶⁶ Viz rozhovor v Příloha, str. 65.

internetového portálu opět dávat hlasy umělcům, kteří je v roce 2014 zaujali svým výkonem.

Server Opera Plus přišel před dvěma lety také s nápadem setkat se se svými čtenáři, kteří jej mohou podpořit zakoupením vstupenky, na Benefičním koncertu. Veškerá komunikace, informace o koncertu, program, nákup vstupenek se odehrává prostřednictvím internetu na stránkách portálu. Zatímco komunikace po internetu je svým způsobem odosobněná, jednou do roka se tak čtenáři mohou zúčastnit společné akce a vyjádřit svoji podporu oblíbeném portálu. Odměnou je jim vystoupení předních osobností české operní scény, kteří vystupují bez nároku na honorář. Jak ale Vít Dvořák říká: *„Samotné benefiční koncerty jsou dvojsečné. Předně: je velmi složité a vlastně i samo o sobě nákladné tyto koncerty uspořádat ... A v neposlední řadě musíte sehnat ne jednoho, ale hned několik významnějších sponzorů, i to je velmi složitá až mravenčí práce. Na druhou stranu nám tyto koncerty udělaly ohromnou reklamu, o tom není sporu a je to k nezaplacení. Takže ve výsledku to všechno vychází asi tak, že přínosem benefičního koncertu je to, co do něj sami svojí prací společně s umělci a sponzory vložíme. Podpory umělců si pochopitelně nesmírně vážíme, ale samotný prodej vstupenek bez sponzorských darů by pronájem sálu, náklady na propagaci a předprodej vstupenek, pronájem klavíru, pořadatelskou službu, tisk programů, ale třeba i výrobu skleněných artefaktů Výročních cen atd. atd. pokryl sám o sobě jen stěží. Proto jsou vedle umělců neméně důležití i sponzoři, i při jejich shánění přichází ke slovu samotné renomé Opery Plus a pochopitelně také to, že sponzorům musíte ke vstupence něco dalšího nabídnout, například jejich prezentaci vhodným způsobem.“*⁶⁷

Zajímavé mi přijde právě spojení činnosti internetového média s „klasickým“ operním koncertem a udělováním cen, které ve svém důsledku posilují a rozšiřují povědomí o internetovém portálu a získávají tomuto médiu další čtenáře a sponzory.

Portál se může pochlubit úctyhodným počtem návštěv – 8 406 440. Čtenáři oceňují, že zde najdou v nejkratším možném čase recenze představení a koncertů, které je zajímají, často i z pohledu různých recenzentů, dále fundované články o jednotlivých operních dílech a umělcích z historie až do současnosti. Velmi zajímavá je pravidelná týdenní rubrika Operní panorama Heleny Havlíkové, která obsahuje recenze událostí

---

⁶⁷ Viz rozhovor v Příloha, str. 65.

týdne předchozího a pozvánky na hudební události týdne dalšího, a Týden s hudbou, kde čtenář nalezne krátké charakteristiky zajímavých hudební události nadcházejícího týdne včetně výročí a shrnutí toho již proběhlého. Opera Plus nezapomíná na významné osobnosti opery a připomíná je ve vysoce odborných člancích včetně výčtu rolí či připravených inscenací apod. Články jsou svým rozsahem, náplní i zpracováním často hodnotnými vědeckými studiemi, které umožní čtenáři získat rozsáhlé vědomosti. Zároveň však portál prezentuje i současné dění. V poslední době zde například probíhá velmi živá diskuse o tom, co vše je dovoleno režisérovi při vytváření jevištního ztvárnění operního představení (v případě baletu choreografovi) a jak by měl k dílu přistupovat. Diskuse velmi zajímavá, budící velké emoce mezi odborníky i čtenáři. Diskuse, která je možná v této formě pouze díky novému médiu, jež internetový portál Opera Plus reprezentuje.

Jak ale vyplynulo z mého rozhovoru s Vitem Dvořákem, přináší s sebou interakce, kterou umožňují moderní média, i problémy: „ *Když jsme začínali, narazili jsme díky možnosti čtenářů připojit na našem webu pod každý článek komentáře, na nepříliš pozitivní vzájemný vztah tří skupin – recenzentů, samotných umělců a diváků, resp. posluchačů, tedy našich čtenářů. Uvědomili jsme si, že do té doby vlastně recenzenti příliš nevěděli a ani se nezabývali tím, co si o jejich textech obyčejní diváci a posluchači myslí, a byli tak razantností komentářů některých čtenářů pod svými recenzemi mnohdy překvapeni, až nepříjemně zaskočení. Podobnou zpětnou vazbu, se kterou se do té doby příliš nesetkali, začali od čtenářů dostávat i samotní umělci, v tom, že diváci otevřeně, bez příkras do svých komentářů začali psát, co všechno se jim na tom kterém výkonu nelíbilo, srovnání se zahraničními hvězdami nevyjímaje. Nedělám si iluze o tom, že by všichni umělci, divadla, vedení orchestrů, ale i recenzenti byli z existence našeho portálu nadšeni. Je to prostě takové zrcadlo, které internetová zpětná vazba se svojí možností diskuze a komentářů nastavuje, zrcadlo někdy opravdu hodně nemilosrdné. Je to vlastně jistá výzva – pro umělce, ale i publicisty, aby sami na sobě nepřestávali pracovat, ale v neposlední řadě i pro čtenáře, aby se učili na úrovni diskutovat a argumentovat. Nemyslím si, že by Opera Plus byla středobodem opery, klasické hudby a tance u nás, ale třeba právě tohle je za oněch uplynulých šest let naší existence dost velká proměna, kterou jsme nastartovali.*“⁶⁸

---

⁶⁸ Viz rozhovor v Příloha, str. 65.

Operu Plus je možné sledovat i na Facebooku. Mezi odbornou veřejností i fanoušky opery je tento portál velmi dobře znám a je první volbou při vyhledávání informací o aktualitách v oblasti opery, jak vyplynulo z výsledků průzkumu, který jsem provedla.

4.1.2. Harmonie

Dalšími webovými stránkami, které se věnují také problematice opery, jsou stránky Harmonie Online⁶⁹.

Jedná se o internetovou prezentaci časopisu Harmonie, který v tištěné podobě vychází od roku 1993. Časopis se prezentuje jako „časopis pro klasickou hudbu, jazz a world music“. Vydává jej nakladatelství Muzikus za finanční podpory Ministerstva kultury, Nadace Bohuslava Martinů a Nadace Český hudební fond. Opeře je v časopise věnována velká pozornost. Za 20 let činnosti disponuje časopis rozsáhlým archivem, který na svých stránkách zpřístupňuje čtenářům. Je možné zde vyhledat obsah čísel časopisu od roku 2001 a přečíst si i zveřejněné články z jednotlivých čísel. Časopis je měsíčník, takže každý rok nabízí 12 čísel, rok 2001 poslední tři čísla (10, 11 a 12/2011). V případě zájmu o kompletní čísla jednotlivých ročníků je možné si zakoupit přímo na stránkách přístup do elektronické verze časopisů. Ročník 2011 zatím v elektronické verzi není, z ročníku 2012 je dostupných pět čísel časopisu, od roku 2003 pak je možné získat přístup ke všem číslům. Jedná se o unikátní možnost vyhledání operních recenzí z tohoto období, českých i zahraničních, i rozhovorů s významnými operními umělci, dirigenty a hudebníky a získat další zajímavé informace z oblasti opery. Přínosem jsou články věnované jednotlivým skladatelům. Nezanedbatelné a zajímavé aktuálně i s odstupem času jsou recenze hudebních nosičů.

Na obálce časopisu je vždy fotografie osobnosti, se kterou Harmonie přináší obsáhlý rozhovor. Jedná se o významné osobnosti světa hudby. Ze 163 obálek, které jsou umístěny na webových stránkách časopisu Harmonie, je v 36 případech portrét významných operních pěvců a pěvků z České republiky i za zahraničí, s nimiž je pak v časopise rozhovor. Jedná se například o Magdalénu Koženou, která je titulní tvář celkem 4 obálek, Dagmar Peckovou, která je tvář 2 obálek, dále pak například

---

⁶⁹ <http://www.casopisharmonie.cz/>

Gabriela Beňačková, Martina Janková, Pavel Černochoch, Aleš Briscein či Adam Plachetka. Ze zahraničních si pak „pobyt“ na obálce Harmonie zopakovali Cecilia Bartoli a Vivica Genaux. Dalšími osobnostmi, jejichž názory si můžeme připomínat v průběhu 12 let v minulých ročnících, jsou především světoví i domácí dirigenti. Dostalo se i na významnou pěvkyni Jarmilu Novotnou a vzpomínku na její světovou kariéru.

Zároveň může čtenář na stránkách www.casopisharmonie.cz sledovat v návaznosti na tištěná čísla články v rubrikách Editorial, Aktuality, Rozhovory, Reportáže, Recenze, Svět opery, Kritiky, Komentáře, Seriály, Studie, Jazz a Soutěže. Pokud se tedy rozhodnete, že si třeba přečtete editorially, máte je před sebou v jedné rubrice všechny až do roku 2001. U článků v rubrikách se pak jedná o ty, které byly zveřejněny u jednotlivých čísel. Jedná se o výběr, který nezahrnuje všechny články jednotlivého čísla, ale výběr z nich. Pokud zadáte například jméno umělce, který vás zajímá, objeví se zpětně třeba i 50 odkazů na články, rozhovory, kritiky a recenze umělce, který vás zajímá. To je právě to, co činí z elektronické verze nenahraditelného pomocníka a zdroj rychle získatelných informací.

Velkou výhodou elektronických verzí časopisu je možnost ohlédnout se 12 let zpátky a připomenout si, co významného a zajímavého se v oblasti opery za tu dobu událo. Zajímavé je to nejenom pro odbornou veřejnost, ale i pro milovníky opery, kteří chtějí vědět více, vzpomínat třeba na představení, která před léty viděli, nebo se dozvědět něco o osobnosti, kterou obdivují a zajímají se o její životní osudy, názory a operní kariéru. Jedná se vlastně o přehled toho nejzajímavějšího, co se v opeře událo, a možnost procházet tato fakta na jednom místě, z pohodlí svého počítače, vyhledávat a získávat podrobné informace, je neocenitelná. Samozřejmě že někteří dlouholetí čtenáři časopisu Harmonie nedají dopustit na svoji sbírku tištěných čísel časopisu, která pečlivě sbírají, nechávají si je třeba svazovat po ročnících atd. Nicméně klasická papírová verze časopisu je podle mého názoru v tomto méně komfortní, i když každému samozřejmě vyhovuje něco jiného. Pokud bych ale v tištěných číslech měla hledat odkazy na jednu vybranou operní osobnost, zabere mi listování velké množství času. Rozhodně je fantastické, že možnost pročit časopis v elektronické verzi existuje, a domnívám se, že bude využívána stále častěji.

Vydavatel časopisu nakladatelství Muzikus disponuje samostatným hudebním portálem Muzikus.cz. Tento portál se věnuje hudbě jako takové v celé její šíři.

Najdeme zde rubriky věnované festivalům, koncertům a dalším hudebním akcím. Rubrika Kapely pak obsahuje podrobný seznam českých hudebních uskupení ze všech hudebních žánrů, včetně klasické hudby, ale i jména některých operních pěvců s připojenými odkazy na jejich internetové stránky či dalšími údaji. Rubrika Hudební adresář nabízí nejrozsáhlejší zdroj kontaktů na firmy i hudební jednotlivce v České a Slovenské republice v 10 kategoriích. Kategorie číslo 9 s názvem Umělci a osobnosti – vážná hudba vynikajícím způsobem přehledně zpracovává kontakty na umělecká tělesa roztríděná na orchestry, dua, tria, kvartety a kvintety, jednotlivé hudebníky podle nástroje, dále soubory vokálně-instrumentální, pěvecké sbory atd. Součástí je také seznam pěvců, obsahující celkem 614 pěvců a kontaktů na ně⁷⁰.

Při kliknutí na rubriku Klasická hudba je čtenář automaticky přesměrován na stránky Harmonie Online.

4.1.3. Hudební rozhledy

Dalším významným odborným periodikem, které rovněž najdeme kromě tištěné podoby i na internetu, je časopis Hudební rozhledy⁷¹. Vydavatelem je Společnost Hudební rozhledy, člen Asociace hudebních umělců a vědců. Časopis vychází nepřetržitě a pod stejným názvem (převzatým podle časopisu vydávaného prof. Vladimírem Helfertem ve 20. letech minulého století) od roku 1948⁷² 12krát do roka. Publikuje především informace o nejvýznamnějších hudebních událostech z oblasti klasiky v České republice a výběrově i v zahraničí. Najdeme zde hodnocení, recenze, rozhovory, reportáže. Nedílnou součástí jsou recenze operních představení, novinek na hudebních nosičích i články z historie hudby.

Webové stránky nabízejí rozsáhlý archiv, kde se dá vyhledávat. Jsou zde prezentována čísla od roku 2001, počínaje rokem 2003 si čtenář může stáhnout většinu čísel v pdf až do roku 2009, u ostatních ročníků najde u každého čísla obsah a vybrané články, které si může otvírat a pročítat. Jedná se o většinu uveřejněných článků z tištěné verze. U aktuálního čísla je možné rovněž pročítat vybrané články. Zároveň jsou na hlavní straně internetových stránek zobrazovány zajímavé aktuální články. Web Hudebních

---

⁷⁰ <http://www.muzikus.cz/muzikontakt-kategorie/pevci-9-5-9/>, vyhledáno 12. 1. 2015.

⁷¹ <http://www.hudebnirozhledy.cz/>, vyhledáno 12. 1. 2015.

⁷² http://hudebnirozhledy.scena.cz/www/index.php?page=onas&cislo_id=165, 12. 1. 2015.

rozhledů je významným přínosem pro zjišťování informací o událostech z oblasti vážné hudby, tedy i opery.

4.1.4. Divadelní noviny

Na internetových stránkách Divadelních novin⁷³ rovněž najdeme články věnující se operě, především informace o zásadních událostech – recenze premiér, informace o probíhajících akcích a některé další aktuální zajímavosti. Vše se dá dohledat v archivu.

4.1.5. Internetové stránky divadel

Pokud bychom vzali v potaz, že někdy jsou novými médii nazývána i média obecně pokládána již za ty starší, pak by opera v českých zemích zahájila svoji pouť k publiku moderními cestami v roce 1925. Tehdy se uskutečnil první přímý přenos z Národního divadla v Praze prostřednictvím rozhlasového vysílání. A byla to opera *Dvě vdovy* Bedřicha Smetany, která poprvé zprostředkovala zážitek z divadelní budovy i mnohem většímu množství posluchačů u rozhlasových přijímačů a zahájila tak předlouhou cestu až k satelitním digitálním přímým přenosům z Metropolitní opery, které od roku 2007 umožňují českým divákům ocitnout se až v dalekém New Yorku a vychutnat si tamní operní představení. Musel to být tehdy neskutečný zážitek, to kouzlo přímého přenosu, pocitu, že posluchač může být při tom.

Perfektně fungují nová média ve službách jednotlivých divadel, kterým se díky internetu otevřely nové cesty v oblasti propagace představení, umělců a dalších zajímavých oblastí. Zdá se mi nepředstavitelné, že dříve byl jediným prostředkem, jak zjistit, co se hraje v některém pražském divadle, tištěný kulturní přehled, který se připravoval dlouho dopředu. Nebo se musel člověk vydat do divadla a získat informace z plakátů u pokladen. Internet vše změnil radikálním způsobem. Všechny operní domy v České republice a v zahraničí disponují internetovými stránkami (lépe či hůře přehlednými), kde každý zájemce najde perfektní a podrobně zpracované informace o jednotlivých operách, o obsazení, o umělcích... Nabízí se zde i možnost zakoupení vstupenek. Divák zde získává veškeré dostupné informace o jednotlivých představeních, termínech, premiérách, ale i o zajímavých besedách a dalších doprovodných akcích. Tato forma sdělování informací také umožňuje avizovat

---

⁷³ <http://www.divadelni-noviny.cz/>

v předstihu případné změny, které potřebuje divadlo oznámit. Internet tak dává možnost propagovat operu tím nejmodernějším způsobem.

Vytvořit na míru takové funkční stránky, které musejí dobře vypadat, musí v nich fungovat vše logicky a musejí si poradit se spoustou složitých problémů, není jednoduché. Protože se však jedná o jakousi vizitku, věnují problematice svých internetových stránek všechna divadla velkou pozornost.

V Praze můžeme informace o opeře hledat na stránkách Národního divadla⁷⁴, kde je možné získat veškeré informace o operních představeních v Národním a Stavovském divadle, ve Státní opeře či případně na Nové scéně. Portál působí graficky velmi čistě, jednoduše a elegantně a vše potřebné se dá jednoduše vyhledat. Pro fanoušky opery jsou zajímavé i různé upoutávky a aktuální informace, pozvánky na předpremiérové besedy nebo upozornění na hostování našich i zahraničních umělců v jednotlivých představeních atd. Vše přehledné a dobře ovladatelné. Problém by neměli mít ani ti, kdo nejsou s počítačem zvyklí pracovat. Stránky ND byly také uváděny jako vyhledávaný zdroj informací o opeře v průzkumu, který jsem uskutečnila.

V Brně získáte informace o dění v opeře ze stránek Národního divadla Brno⁷⁵. Také zde je opera výborně propagována, všechny potřebné informace se dají rychle vyhledat.

Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě⁷⁶ rovněž disponuje svými perfektně zpracovanými internetovými stránkami s informacemi důležitými pro zájemce o návštěvu divadla.

Divadlo J. K. Tyla v Plzni disponuje také velmi graficky povedenými stránkami, které jsou rovněž příjemně přehledné⁷⁷.

Také Divadlo F. X. Šaldy v Liberci svého perspektivního diváka bezpečně provede svými stránkami, které jsou věnovány uváděným operám⁷⁸.

Slezské divadlo Opava na svých stránkách⁷⁹ rovněž uveřejňuje informace o opeře, včetně různých zajímavostí, které návštěvníka stránek potěší.

---

⁷⁴ www.narodni-divadlo.cz

⁷⁵ <http://www.ndbrno.cz/>

⁷⁶ <http://www.ndm.cz/>

⁷⁷ <http://www.djkt.eu/>

⁷⁸ <http://www.saldovo-divadlo.cz/>

⁷⁹ <http://www.divadlo-opava.cz/>

Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích také nezůstává svým divákům nic dlužno a poskytuje jim informace o operních představeních⁸⁰.

Severočeské divadlo opery a baletu v Ústí nad Labem⁸¹ nabízí kromě podrobného programu a informací také například zajímavé reportáže.

Některá divadla v zahraničí nabízejí na svých stránkách také možnost zhlédnout za poplatek jejich představení. Tomuto tématu se věnuji v kapitole Streamování a stahování.

Dále se na internetu hojně objevují stránky, které schraňují informace o operním dění, o festivalech, představeních a i o samotných hvězdách. Vybrala jsem například webové stránky Opera Europa.

4.1.6. Opera Europa

Opera Europa⁸² jsou internetové stránky prestižní evropské organizace sdružující evropské operní domy a festivaly. Tyto stránky, ač se jejich zaměření zdá být úzce odborné, mohou poskytnout zájemci o operní dění velmi zajímavé informace o různých akcích, například o Evropských operních dnech, pořádaných v květnu každého roku.

Opera Europa také na svých stránkách nabídla velkou novinku v rámci mezinárodní konference, kterou pořádala v listopadu 2014 v České republice a jejímž tématem byl Rok české hudby a prolínala se s Mezinárodním festivalem Janáček Brno 2014. Zde bylo poprvé možné sledovat jednotlivé vybrané přednášky on-line⁸³ pomocí streamování videí. Posluchači mohli také klást otázky v reálném čase. Byla tedy využita nejmodernější technika nových médií pro oblast opery.

4.1.7. Blogy

Slovo „blog“ vzniklo z dvou anglických slov „web“ a „log“, což v překladu znamená webový zápisník⁸⁴. Blog je webový zápisník, který je určen i pro internetové začátečníky a k jeho vytvoření není potřeba znát html ani jiné počítačové jazyky. Tato služba je zdarma a vytvoření jednoduchého blogu jako takového trvá asi pět minut.

---

⁸⁰ <http://www.jihoceskedivadlo.cz/>

⁸¹ <http://www.operabalet.cz/>

⁸² <http://www.opera-europa.org/>

⁸³ <http://www.janacek-brno.cz/opera-europa/>, vyhledáno 25. 1. 2015.

⁸⁴ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Blog>, vyhledáno 8. 3. 2015.

Blogy jsou buď firemní, nebo osobní. Na firemních se sdílejí důležité pracovní dokumenty a osobní slouží jako deníky. Blogy v poslední době trochu stagnují, jelikož lidé využívají sociální sítě, ale stále jich je velké množství.

První blog vznikl v roce 1994 v USA. Nejvíce bloggerů je v USA, Kanadě, Rusku a Austrálii. První český blog se jmenoval Neviditelný pes. V Čechách není tolik blogů o opeře oproti zahraničí a často se potýkají s neaktualizovaným obsahem.

Vybrala jsem několik českých blogů o opeře, které mě svým obsahem zaujaly.

4.1.7.1. Opera dream

Blog Opera Dream⁸⁵ vytvořila Dana Šimková a uveřejňuje zde zajímavé recenze a informace o operách. Přínosné jsou také texty uveřejňované před jednotlivými přenosy z Met jako jakési vstupní informace pro diváky. Blog obsahuje také recenze ze zahraničních divadel, rozhovory, ankety. Od listopadu 2009 má blog 214 705 přístupů. Blog má archiv článků a obsahuje také řadu užitečných odkazů, například na internetové stránky jednotlivých umělců, operních domů, festivalů, orchestrů atd.

4.1.7.2. Blog na stránkách metinhd.cz

Velmi ráda jsem měla blog Věry Drápelové⁸⁶ na stránkách metinhd.cz, kde jsem jako častá návštěvnice přenosů z Met nacházela už od první sezony nesmírně zajímavé informace, postřehy a hodnocení. Stránky s tímto blogem bohužel již nejsou dostupné.

4.1.7.3. Opera puls

V rámci své práce jsem se rozhodla uskutečnit rozhovor také s Annou Vlasákovou jako zástupkyní nekomerčního blogu. Blog Opera puls⁸⁷ byl založen Annou Vlasákovou a jejími přáteli před pěti lety. Na této stránce můžeme najít rozhovory se slavnými zahraničními a českými pěvci, články o opeře, recenze, představení. Tento blog doposud navštívilo 47 tisíc čtenářů. Jak říká Anna Vlasáková: *„Jedná se spíše o zajímavou činnost než o oficiální komerční stránku, to ostatně naši čtenáři ví.“*⁸⁸

---

⁸⁵ <http://www.operadream.com/>

⁸⁶ <http://www.metinhd.cz/blog>

⁸⁷ <http://opera-puls.blogspot.cz/>

⁸⁸ Viz rozhovor v Příloha, str. 68.

Tento blog se specializuje hlavně na rozhovory s umělci, což potvrzuje sama spoluzakladatelka: „Většina mých publikovaných článků jsou proto rozhovory s umělci, kterých si vážím, kteří mají mnoho zkušeností a vědomostí, o které se chtějí s lidmi podělit. To je podle mého názoru pro čtenáře mnohem hodnotnější čtení a pro mne smysluplnější trávení času než psaní recenzí, jelikož jsem toho názoru, že každý divák by měl mít na představení vlastní názor.“⁸⁹

Fenomén blogů je rozšířený především v zahraničí, jsou to například blogy Wagner Opera⁹⁰ nebo The opera blog⁹¹, existuje jich ale nepřeberné množství.

4.1.8. Sociální sítě

Sociální sítě se bez nadsázky staly fenoménem dnešních dnů. Jakkoli se vedou polemiky o rozvoji komunikace přes internet na úkor skutečného kontaktu a setkávání lidí, tento trend doznává stále větší nárůst popularity. A tento trend se nevyhnul ani opeře.

4.1.8.1. Facebook

Facebook⁹² je sociální webový systém, který slouží k virtuální komunikaci a sdílení multimediálních dat. Funguje po celém světě, má 1,5 miliardy aktivních uživatelů, jejichž počet stále roste.⁹³

Svět opery se prosazuje i na Facebooku, protože jeho výhodou je sdílení aktuálních informací a komunikace s velkým počtem uživatelů. Facebookové profily mají v podstatě všechna divadla, rádia, televize, operní servery, hudební festivaly, řada umělců – všichni, kdo chtějí být v centru dění. Komunikace prostřednictvím Facebooku je extrémně rychlá a flexibilní. Uživatelé jsou na něm většinou připojeni v podstatě nepřetržitě díky tabletům a mobilním telefonům. Toho je možné ideálně využít pro sdělování a bleskové šíření informací, propagaci představení, koncertů a dalších hudebních aktivit. Důležitá je zde rychlost, aktuálnost a obrovské množství uživatelů, které můžete oslovit. Hodně mladých umělců v dnešní době volí jako propagaci právě

---

⁸⁹ Viz rozhovor v Příloha, str. 68.

⁹⁰ <http://wagneropera.blogspot.cz/>

⁹¹ <http://www.theoperablog.com/>

⁹² <http://www.facebook.com/>

⁹³ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Facebook>, vyhledáno 9. 12. 2014

facebookové stránky, kde například umístí odkaz na své vlastní webové stránky a informují zde své facebookové fanoušky o svých uměleckých aktivitách.

Kromě Facebooku je v České republice využívána také například sociální síť Twitter.

5. Jak je vnímána opera v nových médiích

Cílem mé práce bylo zjistit, v kterých nových médiích se dnešní divák či posluchač setkává s operou. Důležitá je však také skutečnost, jak samotní zájemci o operu vidí nová média ve srovnání s těmi starými právě ve vztahu k opeře.

Aby neobsahovala práce jen můj subjektivní názor, vytvořila jsem dotazník zaměřený na tuto problematiku, který vyplnilo na internetu celkem 100 lidí. Využila jsem tedy také moderní nové médium, abych zjistila, čemu lidé dávají přednost, jak hodnotí přenosy z Met ve srovnání s návštěvou operního představení v divadle, jak využívají internetové informace o opeře...

Snažila jsem se, aby kromě kolegů – hudebních profesionálů dotazník vyplnili i lidé, kteří jsou operními fanoušky, ale také ti, kteří s operou nepřijdou často do styku.

Dotazník, který je celý umístěn v příloze, obsahoval 10 stručných otázek. Ráda bych se u některých zastavila.

V první z nich se ukázalo, že dotazník vyplnilo 56 procent hudebních profesionálů, 14 procent fanoušků opery a 30 procent lidí, kteří nepřicházejí s operou do styku příliš často.

Ve druhé otázce mne zajímalo, co se respondentům líbí na opeře. Převládala v mnoha odpovědích (celkem 28 procent) slova „spojení“ a „propojení“. Diváci tedy nejvíce oceňují spojení hudby, zpěvu, herectví, příběhu, vizuálních vjemů atd. Řada z nich uvádí i emoce a pocity, kterými opera působí.

Celkem 69 procent se domnívá, že opera je dnes v médiích včetně nových dobře propagována.

Na otázku, zda sledují informace o opeře na webu, odpovědělo 56 procent dotazovaných, že web využívají. Specializovaný odborný portál Opera Plus zaměřený na operu zná 68 procent, 32 procent jej nezná. Mezi dalšími stránkami, které respondenti vyhledávají na webu, se objevily: Harmonie, Hudební rozhledy, Met in HD, stránky jednotlivých divadel, Operabase, Opera Slovakia, iDnes, Opera Dream atd. Někteří rovněž sledují facebookové stránky divadel.

Na otázku, zda navštěvují přenosy z Met, odpovědělo 43 procent, že navštěvují nepravidelně, 35 procent nenavštěvuje přenosy vůbec a 19 procent respondentů patří mezi pravidelné návštěvníky přenosů.

Jiné přenosy než z Met sleduje 41 procent, 59 procent žádné jiné nesleduje. Vyjmenované pak byly zejména přenosy a záznamy na ČT art (5 procent), z La Scaly, Pařížské opery, Londýna, na YouTube či na televizním kanálu Mezzo.

Nejzajímavější a nejpřínosnější pro moji práci byla otázka, zda mohou respondenti porovnat přenosy v kině s návštěvou představení v divadle. Většina respondentů vidí v jednotlivých formách klady i zápory.

Divadlo

Klady: sváteční událost, neopakovatelný slavnostní zážitek, opravdovost, bezprostřední prožitek hudby, atmosféra, slavnostní oblečení, je to skutečné, osobní, zpěv nezkreslený, možnost sledovat celek a nejen záběry vybrané režisérem, lepší akustika, architektonicky zajímavé prostředí, kontakt zpěváků s publikem, větší zážitek, pocit spoluvytváření zážitku, hmatatelné, lidské, vtažení do děje, silnější zvukový zážitek, etiketa, spontánnost výkonů, živý organismus, možnost ocenit potleskem, možnost být v blízkosti umělců, nečekané události a situace...

Zápory: výkony se nedají s Met srovnat, cena vstupenky, menší finanční rozpočet viditelný na celém představení, slabší výkony pěvců i orchestru, ne vždy vhodné obsazení, na pěkné kusy bývá dlouhodobě vyprodáno...

Přenos

Klady: možnost vidět inscenaci z ciziny bez vynakládání horentních částek, zpřístupnění inscenace většímu počtu lidí, luxusní výprava a kostýmy, detail, pohledy do zákulisí, výborná kvalita přenosů, možnost podívat se do interiéru a zákulisí, komentáře ze zákulisí, zajímavé rozhovory, světová úroveň provedení a pěvců, kvalitnější pěvecké výkony, kvalitnější zvuk orchestru, dostupnější, možnost sledovat zblízka pěveckou techniku, pocit živého přenosu, finanční dostupnost, perfektně sestříhané detaily, příjemný kompromis ceny a kvality, neformální, pohodlnější...

Zápory: není vidět scéna jako celek, střídání detailních a celkových záběrů, je to strašně nahlas, lidé ruší (např. šustí pytlíky), reklamy před představením, technické

výpadky, odosobnění, nemožnost posoudit sílu hlasu, nedaří se vtáhnout diváka do děje, divák je závislý na režii, prostředí kina neodpovídá vznešenosti divadla, je to film, odměřenější a sterilnější prostředí, chybí genius loci, neautentičnost zvuku, umělý zážitek, nevhodné chování diváků, fronta na záchodky v Aeru...

Respondenti například uvedli:

„Pokud bych to shrnula, jestli bych za cenu lístku přenosu mohla vidět v divadle stejně kvalitní inscenaci, šla bych v každém případě do divadla, a ne do kina.“

„Zápor operních přenosů je samozřejmě to, že nám neumožňují slyšet hlasy ve velkém divadelním prostoru a že nám neumožňují vidět většinu oper tak, jak si je jejich tvůrci představovali. Na druhou stranu za 300 Kč byste se do první řady v MET nedostali. Navíc vidět operní inscenace z takové blízkosti konvenuje dnešnímu publiku, zvyklému na filmovou a televizní tvorbu.“

„... přítomnost v sále a bezprostřední vnímání díla včetně atmosféry v sále je přeci jen silnější a nenahraditelné.“

„Živé představení je, včetně všech detailů, neopakovatelné a tedy unikátní.“

„Divadlo vítězí na celé čáře.“

„V kině to není špatné, ale divadlo je divadlo. Raději mám přímý kontakt s účinkujícími, atmosféru, kterou přes kamery nepřenesete.“

„Divadlo je nenahraditelné, přenos v kině je zážitek, ale na živé vystoupení nemá.“

Vzhledem k tomu, že sama patřím k pamětníkům prvních přenosů z Met, kterých jsem se v Aeru a ve Světozoru zúčastnila, mohu srovnávat i na základě vlastních zkušeností a zážitků. O to více díky tomu, že jsem měla příležitost být přítomna na dvou představeních přímo v Metropolitní opeře.

Na přenosech oceňuji možnost slyšet světové operní hvězdy ve fantastických výkonech (utkvěla mi v paměti Natalie Dessay v *Dceři pluku* v roce 2008, zpívající těžké koloratury během vláčení obrovských hrnců a žehlení) a také možnost pozorovat zblízka jejich techniku zpěvu. Chápu ale, že velké části diváků právě toto na přenosech

vadí, protože režisér koncipuje představení pro pohled na celou plochu jeviště, o což záběry na detaily diváka ochuzují.

Metropolitní opera mě ohromila svojí velikostí, na záběrech v kině je hlediště i jeviště mnohem menší. Každý má před sebou na sedadle vlastní titulky a může si je nastavit do jazyka, který ovládá. Představení *La Clemenza di Tito* s Barbarou Fritolli a Elinou Garančou bylo splněným snem. Oproti přenosům mi přišlo, že jsou pěvci vzhledem k velikosti prostoru hůře slyšet. Američané si podle mě hodně potrpí na to, aby vypadali dobře a dobře se prezentovali, takže do divadla chodí dost lidí, kteří opeře naprosto nerozumějí a jen se chtějí ukázat, což u nás snad není tak časté. Hodně lidí v ČR je hudebně vzděláno a hodně lidí hudbě opravdu rozumí. Věc, která mě zarazila asi nejvíce, byla, že vždy při přenosech z MET jsou bouřlivé potlesky a standing ovation a lidé vyvolávají na pódium umělce nejmíň pětkrát, a proto když *La Clemenza di Tito* skončila, seděla jsem, jak je u nás zvykem, tleskala a čekala, co bude. Jelikož to bylo normální představení, tak ještě než se zatáhla opona, všichni se hned postavili, zavolali bravo, opona se zavřela a zadní řady již odcházely, opona šla nahoru, umělci se uklonili, dostali květiny a to byl konec. Všichni si vzali kabáty (které měli mnozí nacpané pod sedadlem) a vyrazili k východu. Na dalším představení se stalo to samé, a to už náhoda být nemohla. Abych to shrnula, být v Metropolitní opeře a být v kině v Metropolitní opeře je opravdu odlišný zážitek a ani jedno není špatné a ani jedno není perfektní.

To ostatně vyplynulo i z mého průzkumu. Z něj jasně vychází najevo, že nová média, zde v podobě digitálních přenosů, jsou pro diváky zajímavější se o operu většinou příjemným kompromisem, který na úkor absence divadelní atmosféry poskytuje kvalitní představení a interprety za příznivou cenu. A to je důvodem, proč se přenosy těší takové oblibě.

6. Závěr

Opera, jejíž kořeny sahají do 16. století, by se na první pohled mohla zdát ve vztahu k novým médiím nemoderní a zastaralá. Ale během těch několika století, kdy se těšila stále zájmu a oblibě svých diváků, ji také postupně ovlivňovala média, ve své době nová, která postupně vznikala. Díky vynálezu knihtisku mohly být tištěny programy a plakáty, uveřejňovány kritiky v novinách, fotografie, pořizovány zvukové a později i obrazové záznamy se zvukem, od černobílých po barevné, přenášena představení prostřednictvím rozhlasu a později i televize, natáčeny filmové opery...

Tento vývoj operu nijak nepoškodil, neochudil ani nezdiskreditoval. Naopak, přispěl k její propagaci, šíření povědomí o ní, pomáhal jí získávat další fanoušky a umožňoval jim „odnášet si operu domů“ v podobě zvukových a obrazových nosičů, nebo účastnit se doma jednotlivých představení během přímých přenosů. O výhodách a nevýhodách je možné diskutovat, ale to hlavní, totiž že opeře v průběhu let postupně nově vznikající média neublížila, je zcela jednoznačné

Cílem mé práce bylo zjistit, jak se opera v současné době aklimatizovala v nových, tedy digitálních médiích. Jak zvládá tuto poslední nejmodernější etapu ve své historii.

Pokusila jsem se zmapovat, kde všude se s operou v nových médiích můžeme setkat, a došla jsem k závěru, že opera využívá nová média v hojné míře. Propojení s nimi a jejich využívání jí slouží k vyspělé a účelné propagaci a pomáhá jí získávat nové diváky.

Obecně se dá říct, že zcela jednoznačně pozitivně je možné vnímat nová média ve vztahu k šíření informací o opeře. Jedná se především o internetové stránky divadel, festivalů, jednotlivých umělců, portály o opeře, blogy atd. Zde plní nová média nezastupitelnou funkci, která odsunula do pozadí dříve hojně využívaná média tištěná. Většina zájemců hledá informace o opeře právě na internetu. Netýká se to jen mladých lidí, pro které je to již zažitý standard, ale i starší generace, navyklé si v minulosti kupovat tištěné kulturní přehledy jako hlavní informační materiál. Zůstává sice skupina především starších lidí, kteří se k těmto elektronickým informacím nedostanou, ale i mezi nimi postupně přibývá zájemců o zvládnutí moderních technologií a jejich využívání.

Jednotlivé instituce, divadla, festivaly a další jsou si vědomy toho, jak důležitou funkci jejich internetová prezentace plní, proto investují nemalé částky do vytváření graficky působivých a vysoce funkčních stránek. V poslední době se naštěstí prosazuje jednoduchost ovládání pro uživatele, čistota grafických prvků a přehlednost na úkor přeplácáných a nepřehledných stránek se složitými animacemi, které uživatele okrádaly o stále vzácnější čas a na které jsme byli zvyklí v minulosti. Hojně se využívají také sociální sítě, které umožňují extrémně rychlé a cílené šíření informací, díky tabletům a mobilům prakticky kdykoli a kamkoli, a získání zpětné reakce od uživatele, což je další z významných přínosů nových médií. Sociální síť je mnohem operativnější než například také hojně využívané zasílání newsletterů s informacemi na e-maily přihlášených zájemců. Nicméně i tato forma propagace opery je v rámci nových médií krokem kupředu.

Také tištěná periodika se musela přizpůsobit nově vzniklé situaci a vytvořila tak své internetové verze. Díky nim čtenář může získávat informace o opeře a hudebním dění rychle a přehledně na internetu. Zajímavý je ale většinou především archiv, který umožňuje hledat články zpětně po zadání požadavku na konkrétní dílo, umělce či událost. Dokáže prohledávat čísla řadu let zpátky, což zájemci o informace ušetří obrovské množství práce spojené s prohledáváním mnoha ročníků jednotlivých tištěných čísel časopisu. Přesto stále ještě řada lidí dává přednost tištěnému časopisu, o tom, jaká bude budoucnost tištěných periodik, se však vedou již delší dobu diskuse.

Zcela nové pak jsou ve vztahu opeře internetové portály (u nás především Opera Plus), které shromažďují a zveřejňují nejaktuálnější informace ze světa opery, což jim umožňuje právě forma ryze internetové prezentace. Na první pohled by se mohlo zdát, že jde o finanční úsporu, protože odpadají náklady na tisk, provozování internetového portálu však není levnou záležitostí vzhledem k vysokým nákladům na vytváření a zajištění bezchybného fungování nového média s mnoha funkcemi. Obrovskou výhodou internetového portálu o opeře je rychlost, což platí zejména u recenzí, zajímavých aktuálních informací atd. Čtenář má možnost být přímo ve víru dění. Velkým přínosem nových médií je možnost interakce. Čtenář, divák či návštěvník portálu může reagovat na zveřejněné informace, komentovat je, sdělovat jiným svůj názor. To je zcela nový aspekt zpětné vazby, který nová média do operní problematiky vnesla. I když z rozhovoru s Vítem Dvořákem, šéfredaktorem portálu Opera Plus, vyplynulo, že tento fenomén s sebou může přinášet i problémy spojené

s uveřejňováním negativních názorů a kritik, celkové vyznění je převážně pozitivní. Negativní ohlasy mohou naopak tvůrcům nastavit zrcadlo a objasnit, jak může být jejich výkon vnímán. V každé internetové diskusi se mohou vyskytnout zkreslené, zaujaté či záměrně útočící příspěvky, nad těmi ale většinou převáží příspěvky těch, kteří chtějí diskutovat na úrovni a sdílet své zážitky a dojmy. Nová média jim k tomu dávají v minulosti nepředstavitelnou a dnes již zcela samozřejmou příležitost.

Také pro získávání informací jsou nová média pro operu nepostradatelná. Díky internetovým vyhledávačům je možné okamžitě zjistit vše o čemkoli z oblasti opery, zájemci o ni mají možnost si rozšiřovat znalosti, vnímat následně řadu věcí úplně jinak než v případě, že by o dané problematice nevěděli nic. Vzdělávání operního publika je dalším kladným momentem, který s sebou nová média přinesla.

Další oblastí, která je významně ovlivněna příchodem nových médií, je oblast prezentace opery jako takové, kam patří digitální přenosy a záznamy představení z divadel a koncertů, stahování a streamování videí nebo zvukových záznamů na internetu, internetová rádia a televize atd. I tato oblast zažívá právě s příchodem nových médií obrovský rozvoj a opět ve prospěch opery a šíření povědomí o ní. I když to asi není příliš časté, přesto má i ten, kdo se o operu nezajímá, snáze dostupnou možnost setkat se s operní árií nebo celou operou na internetu, posoudit, zda ho bude bavit a případně se na ni třeba vydat do divadla. Pro ty, kteří operu vyhledávají, je to pak fantastické možnost poslouchat a sledovat operu prakticky kdykoli.

Kupodivu ani příležitost sledovat z pohodlí domova či blízkého kinosálu představení špičkových divadel neodrazuje diváky od návštěvy divadla, což mě překvapilo a potěšilo. Z průzkumu jednoznačně vyplynulo, že většina respondentů považuje návštěvu živého operního představení v divadle za neopakovatelný zážitek, který jim kino nemůže nabídnout. Naopak přenosy jsou pro většinu jakýmsi kompromisem, který jim za nízkou cenu umožní vidět špičkové představení s bohatou výpravou a světovými hvězdami. Většina respondentů nemá problém s tím, oboje kombinovat, ale shodují se v tom, že klady a zápory jsou na obou stranách. Zápory, které vyčítají divadlu, by se však většinou daly odstranit. Jsou závislé jen a jen na financích – výprava, umělecké výkony... Některým vadí i cena vstupenky. S tím vším se dá třeba do budoucna něco dělat.

V kinech někomu vadí přílišný detail, jiní si jej pochvalují. Někdo vychvaluje zvuk a jinému vadí jeho zkreslení. To vše je věcí názoru. U záporů přenosů do kin však převažuje jednoznačně absence oné „živé“ atmosféry, bezprostředního kulturního zážitku, kontaktu... A to je něco, co kino prostě dát nedokáže a změnit to nelze žádnými prostředky.

A to je velká výhoda, ze které mohou divadla těžit a které by měly využívat ve svůj prospěch. Protože atmosféra je něco, co se nedá koupit, přenést ani uměle vyvolat. Tady živé divadlo vítězí nad digitálním médiem.

Tam, kde prohrává, se dá spousta věci vylepšit, ale zjevně není třeba se obávat, že by lidé přestali chodit do divadel a jenom si pouštěli na internetu představení nebo chodili do kin na přenosy. Nepřestali chodit ani s příchodem vysoce kvalitního zvuku a obrazu na hudebních a obrazových nosičích. Zachycení opery na digitálních nových médiích tak pravděpodobně zůstane příjemnou, zajímavou a poučnou alternativou. Možností podívat se za oceán na světové pěvce ve světovém divadle. Možností srovnávat, hodnotit, poznávat... To vše nová média poskytují v hojné míře.

Dalším velkým a zatím příliš nevyužitým příslibem digitálních médií ve vztahu k přenosům a záznamům oper je podle mě možnost zaměřit se na děti. Nabízí ji už Met a nově u nás i společnost Aerofilms. Pokud by se vybral vhodný titul, tak si myslím, že je tato forma pro dnešní děti pro začátek zajímavá. Výpravná opera, kde by viděly krásné kostýmy, nebo třeba i to, jak na scéně sněží, prší a další neuvěřitelnosti, které je MET schopna vyprodukovat, spolu s dokonalými pěveckými a hereckými výkony by je mohla zaujmout. A osobně si myslím, že by pak možná chtěly jít i do skutečného divadla anebo by alespoň měly vzpomínku na to, že opera není zase tak úplně nudná a nesrozumitelná. Jsem ráda, že se o to Met a u nás v návaznosti společnost Aerofilms pokoušejí, a doufám, že se to povede, já bych si to pro svoje děti v budoucnu rozhodně přála. A třeba se někdy dočkáme i přenosu *Čarokraje* z Národního divadla nebo jiné úspěšné opery pro děti do kin doma i v cizině.

Z mé práce jednoznačně vyplynulo, že nová média jsou pro operu významným přínosem a v žádném případě ji neohrožují a nepřebírají jí diváky. Dokonce by se dalo říct, že nová média vstoupila do služeb opery a slouží jí opravdu víc než dobře.

7. Seznam použitých pramenů a literatury

7.1. Literatura

FABUŠ, Palo. *Co jsou to nová média?* Literární noviny. 2006, č. 51.

JIRÁK, Jan. *10 let v českých médiích*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005.

JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B. *Média a společnost. Stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007.

MACEK, Jakub. *Nová média*. Revue pro média: časopis pro kritickou reflexi médií [online]. 2002, č. 4, Dostupné na: http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/nova_media.htm.

MACEK, Jakub. *Úvod do nových médií*. Ostrava, 2011.

McLUHAN, Marshall. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1991.

McLUHAN, Marshall. *Člověk, média a elektronická kultura: výběr z díla*. 1. vyd. Brno: Jota, 2000.

McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999.

7.2. Elektronické zdroje

DIVADLO.CZ. *Opera Plus – nový webový portál o opeře, baletu a vážné hudbě*. [Online] 2009 [cit. 25.2.2015]. Dostupné z: <<http://host.divadlo.cz/art/clanek.asp?id=20016/>>

FISCHER, Roman. *Operní Evropa proti Met*. [Online] 2013 [cit. 18.11.2014]. Dostupné z: <<http://operaplus.cz/operni-evropa-proti-met/>>

HAVLÍKOVÁ, Helena. *Helena Havlíková: Do kina na Metropolitní operu*. [Online] 2007 [cit. 24.11.2014]. Dostupné z: <<http://www.culturenet.cz/aktuality/helena-havlikova-do-kina-na-metropolitni-operu/n:3104/>>

HUDEBNÍ ROZHLEDY. *O nás*. [Online] 2007 [cit. 12.1.2015]. Dostupné z: <http://hudebnirozhledy.scena.cz/www/index.php?page=onas&cislo_id=165/>

LIDOVKY.CZ. *Youtube slaví výročí. První video se na něm objevilo před deseti lety.* [Online] 2015 [cit. 23.4.2015]. Dostupné z: <http://byznys.lidovky.cz/youtube-slavi-vyroci-prvni-video-se-na-nem-objevilo-pred-deseti-lety-1ig-/media.aspx?c=A150423_120716_In-media_ele/>

OPERA-EUROPA.ORG. *The countdown has begun ... Don't miss out !.* [Online] 2015 [cit. 28.2.2015]. Dostupné z: <<http://www.opera-europa.org/en/digital-project/>>

MACEK, Jakub. *Nová média. Revue pro média: časopis pro kritickou reflexi médií.* [Online]. 2002, č. 4 [cit. 20.1.2015]. Dostupné z: <http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/nova_media.htm/>

ŘÍHA, Vladimír. *Pátá sezóna operních přenosů z Metropolitní opery se odehraje ve 23 českých sálech.* [Online] 2011 [cit. 15.12.2014]. Dostupné z: <<http://www.novinky.cz/kultura/246744-pata-sezona-opernich-prenosu-z-metropolitni-opery-se-odehraje-ve-23-ceskych-salech.html/>>

STEWART, James B. *Boj v newyorské Metropolitní opeře.* [Online] 2015 [cit. 1. 4. 2015]. Dostupné z: <<http://operaplus.cz/boj-v-newyorske-metropolitni-opere/>>

ŠIMKOVÁ, Dana. *Eva Kolářová zve do divadla: Přímé přenosy z Mnichova Staatsoper.TV: Opera live a online.* [Online] 2014 [cit. 14. 2. 2014]. Dostupné z: <<http://www.operadream.com/2014/09/eva-kolarova-zve-do-divadla-prime.html/>>

THE METROPOLITAN OPERA. *Our Story.* [Online] 2013 [cit. 11. 2 .2015]. Dostupné z: <<http://www.metopera.org/metopera/about/ourstory.aspx/>>

THE METROPOLITAN OPERA. *Chapters.* [Online] 2013 [cit. 11. 2. 2015]. Dostupné z: <<http://www.metopera.org/metopera/history/chapters.aspx/>>

VEBER, Peter. *Rozhovor Jindřicha Bálka s Martinem Cikánkem.* [Online] 2014 [cit. 12. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/klasika/rozhovory/_zprava/rozhovor-jindricha-balka-s-martinem-cikankem--1347471/>

VIKTOROVÁ, Kateřina. *Dva roky přímých přenosů z MET. Rozhovor s Martinem Cikánkem.* In: Hudební rozhledy. [Online] 2007 [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.hudebnirozhledy.cz/www/index.php?page=clanek&id_clanku=1131/>

WIKIPEDIA.ORG. *Blog.* [Online] 2015 [cit. 8. 3. 2015]. Dostupné z: <

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Blog/>>

WIKIPEDIA.ORG. *Facebook*. [Online] 2014 [cit. 9.12.2014]. Dostupné z:
<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Facebook/>>

WIKIPEDIA.ORG. *Streaming*. [Online] 2014 [cit. 6.12.2014]. Dostupné z:
<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Streaming/>

7.3. Webové stránky

<http://www.rozhlas.cz/vltava/ostanici/>

<http://www.narodni-divadlo.cz/>

<http://www.ndbrno.cz/>

<http://www.ndm.cz/>

<http://www.saldovo-divadlo.cz/>

<http://www.divadlo-opava.cz/>

<http://www.jihoceskedivadlo.cz/>

<http://www.djkt.eu/>

<http://www.opera-europa.org/>

<http://www.metopera.cz/>

<http://olomouc.premierecinemas.cz/akce/opera-zive/>

<http://www.janacek-brno.cz/opera-europa/>

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095218055-terra-musica/>

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/>

<http://www.muzikus.cz/muzikontakt-kategorie/pevci-9-5-9/>

<http://www.bioko.net/cz/cykly-festivaly/177/iZIVE/>

<http://imslp.org/>

<http://www.musicnotes.com/>

<http://www.youtube.com/>

<https://www.spotify.com/cz/premium/>

<http://www.rdio.com/home/cs-cz/>

<http://www.deezer.com/>

<https://play.google.com/store/music?hl=cs>

<http://tidal.com/us>

<http://operacat.com/Websites.html>

<https://www.digitalconcerthall.com/en/home>
<http://www.medici.tv/#!/live/>
<http://www.metopera.org/ondemand/>
<https://www.streamopera.com/home.php>
<https://www.palcodigital.com/>
<http://www.staatsoperlive.com/en/>
<https://www.staatsoper.de/>
<http://www.napster.co.uk/>
<https://www.apple.com/cz/itunes/>
<http://uloz.to/>
http://www.stahuj.centrum.cz/internet_a_site/bittorrent/bittorrent/
<http://www.utorrent.cz/>
<http://www.rozhlas.cz/d-dur/ostanici>
<http://www.rozhlas.cz/vltava/ostanici/>
<http://www.radioteka.cz/category/102/Opera/>
<http://www.rozhlas.cz/portal/portal/>
<http://www.classicpraha.cz/>
<http://www.play.cz/svetova-radia/classical/>
<http://www.ceskatelevize.cz/art>
<http://operaplus.cz/>
<http://www.casopisharmonie.cz/>
<http://www.hudebnirozhledy.cz/>
<http://www.divadelni-noviny.cz/>
<http://www.narodni-divadlo.cz>
<http://www.ndbrno.cz/>
<http://www.ndm.cz/>
<http://www.djkt.eu/>
<http://www.saldovo-divadlo.cz/>
<http://www.divadlo-opava.cz/>
<http://www.jihoceskedivadlo.cz/>
<http://www.operabalet.cz/>
<http://www.opera-europa.org/>
<http://www.operadream.com/>
<http://www.metinhd.cz/blog>

<http://opera-puls.blogspot.cz/>

<http://wagneropera.blogspot.cz/>

<http://www.theoperablog.com/>

<http://www.facebook.com/>

8. Přílohy

Seznam příloh

- I. Rozhovor s paní Malvínou Řezáčovou, koordinátorkou projektu The Met: Live in HD pro ČR ve společnosti Aerofilms, s. r. o. (vytvořen autorkou práce)
- II. Přenosy z Met v číslech
- III. Rozhovor s panem Vítem Dvořákem, šéfredaktorem portálu Opera Plus (vytvořen autorkou práce)
- IV. Rozhovor se slečnou Annou Vlasákovou, spoluzakladatelkou blogu Opera Puls (vytvořen autorkou práce)
- V. Dotazník Opera v nových médiích (vytvořeno a vyhodnoceno autorkou práce)
- VI. Výsledky průzkumu na základě dotazníku (grafy Survio)
- VII. Ukázky internetových stránek o opeře
  - Met in HD
  - Opera Plus
  - Harmonie online

**I. Rozhovor s paní Malvínou Řezáčovou, koordinátorkou projektu The Met:
Live in HD pro ČR ve společnosti Aerofilms, s. r. o. (vytvořeno autorkou práce)**

Nejdřív bych se Vás chtěla zeptat, jak vznikl tento unikátní projekt?

Myšlenka vnikla v New Yorku v Met, odkud ji převzal Martin Cikánek, který se v tu dobu pohyboval a pracoval jako stážista v Lincolnově centru; dozvěděl se o tomto projektu a oslovil s ním mé kolegy Petra Vítka a Iva Andrlého, zda by se ujali tak náročného úkolu, jakým je zrealizování satelitních přenosů do kin, které v té době v České republice zatím neexistovaly. Kolegové ho odmítli; nevěřili totiž, že by o operu v kině měl někdo zájem. Cikánek se však nedal odbýt a za rok je oslovil znovu a tentokrát byl úspěšný: první sezona Met přenosů se tak odehrála v pražském kině Aero na Žižkově. Byla sice pro všechny velmi stresující, protože šlo o novou technologickou i marketingovou výzvu. Moji kolegové jsou ale šikovní, a tak vše dopadlo dobře a projekt se skvěle uchytil nejen mezi diváky, ale i mezi kiny.

Jaký je nejčastější věk a druh obecnstva, které na hudební přenosy chodí?

Nejvíce na Met přenosy chodí lidé mezi 45 až 65 lety, potom mezi 30 až 45 lety, mladí lidé samozřejmě chodí také, ale bohužel je jich méně.

Hodláte nějakým způsobem podpořit zájem mladých o operu?

Ano, velmi se snažíme. Vymysleli jsme speciální nabídku pro školy. Nabízíme jim záznam některých vybraných oper, které jsou svým obsahem a délkou vhodné pro studenty např. posledního ročníku základních škol, ale i pro gymnázia, střední a vysoké školy. Za velmi příjemnou cenu 150 Kč za studenta se mohou na chvíli přenést do Metropolitní opery v New Yorku. Zatím se bohužel ale neseťkáváme s tak obrovským zájmem škol, jaký bychom chtěli, což nás moc mrzí.

Jste majiteli nějaké licence, v jejímž rámci celý projekt zastřešujete, nebo je tomu úplně jinak? Jak celý projekt v praxi funguje?

Ano, jsme majiteli licence, kterou nám udělila Met pro území České republiky. Součástí licence jsou velmi specifická a přísná pravidla, jak pracovat s propagací a marketingem projektu, v jakých kinech se bude promítat a jaké technické podmínky musí vybraná kina splňovat. Začátky proto byly složité a náročné nejen na technické

zázemí; dnes už ale vše běží jako na drátkách a kina jsou kvalitními a profesionálními partnery tohoto projektu. Měli jsme pocit, že je důležité zároveň i divákům přiblížit a vysvětlit, jak jsou satelitní přenosy náročné a jak fungují; že je mohou ovlivnit například špatné povětrnostní podmínky nebo nepřesná technika v kině. Proto jsme na náš web umístili minislovníček pojmů, kde se divákům snažíme vysvětlit základní pojmy související se satelitními přenosy. Lidé si totiž dříve často mysleli, že přenos z Met je uskutečňován on-line přes internet, anebo není přenášen živě, což samozřejmě není pravda.

Vaše společnost se zabývá distribucí Met přímých přenosů i do dalších zemí (Slovensko, Polsko, Maďarsko, Chorvatsko, Rumunsko), mohla byste srovnat zájem o tyto projekce mezi diváky u nás a v zahraničí?

Ano, v předchozích letech jsme vlastnili licenci i pro tato území, v současnosti jsme se však této licence vzdali. Vyhodnotili jsme, že nás to stálo příliš mnoho práce a zbytečného úsilí, a tak nám už nezbyval čas na další zajímavé projekty... Také komunikace se zahraničními kiny v těchto zemích byla velmi složitá, jelikož ne všichni se domluví plynule anglicky. Nelitujeme toho; získali jsme totiž mnohem více času a prostoru k realizaci přímých přenosů např. z České filharmonie, Královského baletu v Londýně, Královské Shakespearovské společnosti ze Stradfordu nad Avonou a Národního divadla v Londýně...

V médiích se stále hovoří o ochabování zájmu o vážnou hudbu a umění obecně, sledujete tento trend také při srovnávání počtu zájemců o přímé přenosy z Met?

Absolutně ne, spíše naopak. Nemůžeme si stěžovat – sledovanost všech našich přenosů má rozhodně vzestupnou tendenci...

Která/é z přenášených oper se setkala/y s největším zájmem diváků?

V Čechách to určitě byla Rusalka, po ní Carmen, a pak tituly jako La Traviata, Madam Butterfly, Trubadúr, Aida ...

Rozšíří se počet kin, kde jsou přenosy realizovány?

S velkou pravděpodobností už ne. Počet kin se snažíme udržet okolo 30 a nechceme

jej dále navyšovat, neradi bychom se totiž dočkali poloprázdných sálů; raději upřednostňujeme méně, ale zato vyprodaných sálů.

Odkud ještě nabízíte přenosy kromě Met?

Kromě přenosů z Met ještě zprostředkováváme už zmiňované přenosy NT Live z Londýna a Royal Shakespeare Company ze Stradfordu, Královského londýnského baletu, České filharmonie, ale také procházky muzei – například aktuálně běží v kinech Vikingové z Britského muzea. V minulosti jsme rovněž nabídli také mnoho dalších přenosů: představení divadla Jára Cimrmana a legendárních Monty Python (ta se těšila zatím největšímu diváckému zájmu i velké oblibě u kin), přenášeli jsme i vážnohudební koncerty, jako například koncert Magdaleny Kožené s Berlínskými filharmoniky, anebo úplně odjinud – koncert Robbieho Williamse, Red Hot Chili Peppers či metalové čtyřky The Big Four.

Převažují mezi diváky spíše ti, kteří preferují systém předplatného na celou sezonu, nebo ti, kteří se zajímají pouze o určitý jednotlivý přenos/přenosy?

Velká část diváků opravdu preferuje předplatit si všechna představení; je to pro ně pohodlnější a i finančně výhodnější.

S jakým zájmem se setkal první živý přenos koncertu (České filharmonie) na podzim loňského roku?

Oba realizované koncerty samozřejmě přilákaly spoustu diváků. Ovšem vánoční koncert mše Jana Jakuba Ryby měl lepší návštěvnost než Dvořákova Novosvětská. S tím jsme ale předem počítali. Každopádně v přímých přenosech České filharmonie se bude nadále pokračovat – již nyní se připravují přenosy koncertů na prosinec 2015 a duben 2016.

Myslíte si, že se někdy dočkáme přenosů z Národního divadla? Co by k tomu bylo potřeba?

Už jsme tuto problematiku dokonce párkrát nadhodili, ale bohužel aby lidé v jiných zemích chtěli sledovat přenos z pražského Národního divadla, museli bychom vyprodukovat představení, o kterém by se hodně mluvilo a bylo na světové úrovni. S technikou by jinak myslím problém nebyl, v tomto směru jsme již stejně zkušený

jako zahraniční poskytovatelé satelitních přenosů. Bohužel naše scéna prozatím nemá ani tak grandiózní zázemí, ani obrovské jeviště a bohužel ani celosvětově zvučná jména. Ale člověk nikdy neví, časem se může samozřejmě vše změnit, kultura je v neustálém pohybu a vývoji...

Chystají se do budoucna nějaké zajímavé novinky? Jak je budete propagovat?

Příští rok bude již desáté výročí existence přenosů z Met a plánujeme ho proto náležitě oslavit. Zvýšíme propagaci a komunikaci s operními fanoušky pomocí nových e-mailových newsletterů a webových stránek projektu metopera.cz, což je rychlé a divácky přínosné; jen pro starší diváky občas nedostupné a těžko ovladatelné, proto se budeme i nadále držet také tzv. tištěné propagace, jakou je reklama v dopravních prostředcích MHD, na citylightech⁹⁴ a billboardech. Další účinnou reklamou nejen pro starší diváky jsou samozřejmě recenze a články o přímých přenosech.

Pro nás zatím ale největší novinkou do další sezony je realizace přímých přenosů z prestižních šampionátů Intel Extreme Masters (IEM) v profesionálním hraní počítačových her. Série pod názvem Esports in Cinema přinese do kin přímé přenosy pěti turnajů v hraní počítačových her mezi nejlepšími světovými týmy. V zahraničí se tento obsah etabloval jako masově oblíbená zábava, tak jsme zvědaví, jaký ohlas vyvolá u nás v Čechách...

Kolik z vás v Aerofilms fandí opeře?

Žádného vysloveně operního fanouška tady nemáme, ale každý jsme samozřejmě na některých přenosech byli a i spousta našich přátel získala k opeře jiný, dá se říct lepší vztah po zhlédnutí některého z The Met: Live in HD přenosů.

---

⁹⁴ Citylight – venkovní nosič reklamy, formátu A0, který je zevnitř prosvětlen a bývá umístěn na frekventovaných místech, obvykle především na zastávkách MHD, ale i jinde.

II. Přenosy z Met v číslech

(veškeré údaje byly poskytnuty společností Aerofilms, s. r. o.)

	<i>návštěvnost</i>	<i>počet kin</i>		<i>návštěvnost</i>	<i>počet kin</i>
2007-2008				2011-2012	
Romeo a Júlie	324	1	Anna Bolena	4 002	23
Perníková chaloupka	238	1	Don Giovanni	5 253	23
Macbeth	331	1	Siegried	2 178	23
Manon Lescaut	324	1	Satyagraha	1 216	23
Peter Grimes	447	3	Rodelinda	2 173	23
Tristan a Isolda	514	3	Faust	3 351	23
Bohéma	875	5	Kouzelný ostrov	2 916	21
Dcera pluku	314	5	Soumrak Bohů	2 461	23
Celkem	3 367	3	Ernani	3 770	23
2008-2009			Manon	3 713	24
Salome	1 145	12	La Traviata	6 319	25
Dr. Atomic	466	12	Celkem	37 352	23
Faustovo prokletí	1 035	11	2012-2013		
Thais	1 420	12	Nápoj lásky	3 463	25
Vlaštovka	1 983	13	Othello	3 104	23
Orfeus a Euridika	1 858	13	Bouře	1 126	25
Lucie z Lammermooru	2 844	13	Titus	2 292	25
Madama Butterfly	4 122	14	Maškarní ples	3 178	25
Náměsíčná	2 186	13	Aida	4 388	25
Popelka	2 770	14	Trojané	1 748	26
Celkem	19 829	13	Marie Stuartovna	2 463	25
2009-2010			Rigoletto	4 391	26
Tosca	4 378	16	Parsifal	2 535	26
Aida	5 072	16	Francesca da Rimini	1 642	25
Turandot	4 649	17	Julius Caesar	2 340	26
Hoffmannovy povídky	4 552	17	Celkem	32 670	25
Růžový kavalír	4 241	17	2013-2014		
Carmen	6 524	20	Evžen Oněgin	4 411	26
Simon Boccanegra*	4 262	19	Nos	1 143	25
Hamlet	3 521	20	Tosca	4 204	27
Armida	4 494	20	Falstaff	2 835	27
Celkem	41 693	18	Rusalka	9 210	28
2010-2011			Kníže Igor	3 392	28
Zlato Rýna	2 578	27	Werther	3 148	28
Boris Godunov	3 316	28	Bohéma	4 470	28
Don Pasquale	4 291	28	Takové jsou všechny	3 646	29
Don Carlo	5 107	28	Popelka	2 887	29
Děvče ze Západu	3 695	28	Celkem	39 346	28
Nixon v Číně	829	28			
Ifigénie na Tauridě	3 921	29			
Lucie z Lammermooru	3 354	28			
Hrabě Ory	3 542	29			
Capriccio	2 651	29			
Trubadúr	5 866	30			
Valkýra	3 209	29			
Celkem	42 359	28			

III. Rozhovor s panem Vítem Dvořákem, šéfredaktorem portálu Opera Plus

(vytvořeno autorkou práce)

Proč jste se rozhodl založit web právě se zaměřením na klasickou hudbu? Byl to váš koníček, nebo jste reagoval na skutečnost, že webové stránky s touto tematikou u nás chybějí?

Měl jsem k hudbě blízko už od samého počátku dospělosti. Psal jsem už před listopadem při svých vysokoškolských studiích do odborných periodik – do Hudebních rozhledů i do denního tisku a provázelo mě to prakticky celý život. Hrál jsem na piano, už nehraji. Zpíval jsem, už nezpívám...

Kdy portál zahájil svoji činnost?

Fungujeme už šestým rokem, od 10. září 2009.

Inspiroval jste se v cizině? Znáte některé podobně zaměřené weby, které byly pro vás inspirací?

Ne, neinspiroval jsem se nikde.

Jakým způsobem je portál financován?

První tři roky jsme byli bez jakékoli podpory a sháněli privátní peníze na chod serveru od sponzorů. Čtvrtým rokem jsme získali úplně minimální grant od ministerstva kultury, dnes je již trochu vyšší. Ale i tak pokrývá pouze asi pětinu nákladů na chod serveru.

Jak se osvědčilo pořádání benefičních koncertů a udělování cen Opery Plus?

Výroční ceny Opery Plus jsou unikátní oproti ostatním cenám tím, že zde hlasují samotní čtenáři, resp. diváci – na rozdíl například od Thálií, kde jen vše na verdiktu odborných porot.

Samotné benefiční koncerty jsou dvojsečné. Předně: je velmi složité a vlastně i samo o sobě nákladné tyto koncerty uspořádat – obnáší to minimálně měsíc tvrdé práce na celý úvazek, nemluvě o samotných umělcích, které musíte přesvědčit a kteří musejí celý repertoár společně nazkoušet. A v neposlední řadě musíte sehnat ne jednoho, ale hned několik významnějších sponzorů, i to je velmi složitá až mravenčí práce. Na

druhou stranu nám tyto koncerty udělaly ohromnou reklamu, o tom není sporu a je to k nezaplacení. Takže ve výsledku to všechno vychází asi tak, že přínosem benefičního koncertu je to, co do něj sami svojí prací společně s umělci a sponzory vložíme. Podpory umělců si pochopitelně nesmírně vážíme, ale samotný prodej vstupenek bez sponzorských darů by pronájem sálu, náklady na propagaci a předprodej vstupenek, pronájem klavíru, pořadatelskou službu, tisk programů, ale třeba i výrobu skleněných artefaktů Výročních cen atd atd pokryl sám o sobě jen stěží. Proto jsou vedle umělců neméně důležití i sponzoři, i při jejich shánění přichází ke slovu samotné renomé Opery Plus a pochopitelně také to, že sponzorům musíte ke vstupence něco dalšího nabídnout, například jejich prezentaci vhodným způsobem.

Myslíte si, že je nějaká možnost přilákat na váš portál mladé čtenáře? A je podle vás možné je prostřednictvím portálu motivovat, aby operu navštívili?

Ano, snažíme se zacílit na mladou generaci, i to je jeden z důvodů, proč jsme náš server zaměřili i na žánr baletu a tance, které zajímají i hodně mladých lidí. Z druhé strany například spolupracujeme s Pražskou konzervatoří a každý měsíc představujeme její netalentovanější studenty. Podporujeme také některé festivaly, které jsou vyloženě mladé, například festival F. L. Věka v Dobrušce či Hudební festival Znojmo. Poměrně dost mladých, méně známých tváří se objevuje i v našich rozhovorech, a konečně i k benefičním koncertům jsme se doposud vždy snažili vedle renomovaných jmen přizvat i několik začínajících, ještě nepříliš známých zpěváků.

Kolik redaktorů píše na váš portál články na téma opera?

Kolik píše lidí přímo o opeře, vám přesně neřeknu, ale žánrové zastoupení na našem portálu je teď přibližně polovina opera, necelá třetina klasická hudba a zbytek tanec. Přičemž redaktorů a spolupracovníků máme dnes již okolo dvou set, ale i toto moc samo o sobě nevyovídá, jelikož někdo píše jednou za měsíc, někdo jednou týdně, ale také jsou i tací, jejichž text se u nás objeví jednou za čtvrt roku nebo jednou za rok.

Jaké jsou podle vás výhody internetového portálu ve srovnání s tištěným periodikem?

Výhoda je samozřejmě v rychlosti. V dnešní době si o svém zážitku chcete přečíst a svoje dojmy srovnat s někým dalším hned, ne až po měsíci či nedej bože dvou, třech,

v tištěné podobě měsíčníku. Pokud se někdo domnívá, že výhoda internetového portálu je ve finanční stránce věci, že internetové médium je výrazně levnější oproti těm tištěným, pak je na omylu. Už třeba jen ona rychlost a pohotovost internetu rozhodně není zadarmo. Internetový portál sice nedává peníze na tisk, ale o to víc musí investovat do webmastera, do webdesignera, což už jen toto jsou nemalé částky, jde o profese velmi dobře placené, čemuž odpovídá i sofistikovanost celého zázemí internetového zpravodajského portálu.

Dáváte vy sám přednost opeře, nebo spíše orchestrální či komorní hudbě?

Dost dobře to nedokážu říct. K opeře mám hodně blízko, ale stejně tak i ke klasické hudbě a tanci a jedno od druhého nelze jednoduše oddělit. Je to, jako byste se zeptala, jestli má někdo rád víc sladké nebo slané.

Co se za dobu existence Opery Plus změnilo?

Když jsme začínali, narazili jsme díky možnosti čtenářů připojit na našem webu pod každý článek komentáře, na nepříliš pozitivní vzájemný vztah tří skupin – recenzentů, samotných umělců a diváků, resp. posluchačů, tedy našich čtenářů. Uvědomili jsme si, že do té doby vlastně recenzenti příliš nevěděli a ani se nezabývali tím, co si o jejich textech obyčejní diváci a posluchači myslí, a byli tak razantností komentářů některých čtenářů pod svými recenzemi mnohdy překvapeni, až nepříjemně zaskočení. Podobnou zpětnou vazbu, se kterou se do té doby příliš nesečkali, začali od čtenářů dostávat i samotní umělci, v tom, že diváci otevřeně, bez příkras do svých komentářů začali psát, co všechno se jim na tom kterém výkonu nelíbilo, srovnání se zahraničními hvězdami nevyjímaje. Nedělám si iluze o tom, že by všichni umělci, divadla, vedení orchestrů, ale i recenzenti byli z existence našeho portálu nadšeni. Je to prostě takové zrcadlo, které internetová zpětná vazba se svojí možností diskuze a komentářů nastavuje, zrcadlo někdy opravdu hodně nemilosrdné. Je to vlastně jistá výzva – pro umělce, ale i publicisty, aby sami na sobě nepřestávali pracovat, ale v neposlední řadě i pro čtenáře, aby se učili na úrovni diskutovat a argumentovat. Nemyslím si, že by Opera Plus byla středobodem opery, klasické hudby a tance u nás, ale třeba právě tohle je za oněch uplynulých šest let naší existence dost velká proměna, kterou jsme nastartovali.

IV. Rozhovor s Annou Vlasákovou, spoluzakladatelkou blogu Opera PULS

(vytvořeno autorkou práce)

Zajímalo by mě, jak konkrétně se na internetu ve vztahu k opeře angažuješ? Našla jsem spoustu tvých článků, ale nevím, jestli mi něco neuniklo. Pokud ano, prosím o přiblížení. Publikuješ někde pravidelně?

Před několika lety jsem s kamarády založila nekomerční blog Opera PULS, kde společně nepravidelně publikujeme různé články. Jedná se spíše o zájmovou činnost než o oficiální komerční stránku, to ostatně již naši čtenáři ví. Další web, na který píšu články, se jmenuje Stardust Melodie – www.stardustmelodies.cz. Je věnován historii americké populární písně, autorům hudby a písňových textů, interpretům skladeb převážně z 1. poloviny 20. století.

Vím, že jsi velký fanoušek opery. Proto mě zajímá, jak jsi se k tomu propracovala? Rodiče? Přátelé? Koníček? Sama zpíváš?

Po škole jsem dva roky žila v Londýně a poté v Chicagu, kde jsem studovala historii opery, uměleckých písní neboli art songs a anglickou poezii, která byla americkými a britskými skladateli zhudebněna. Hrála jsem 12 let na klavír a během svého londýnského pobytu jsem zpívala v jazzovém klubu – takže odtud možná zájem o jazzové standardy a samotnou historii americké populární písně, o které jsem se zmiňovala v předešlé odpovědi...

Jak vnímáš psaní recenzí? Máš strach, abys někomu neublížila? Nebo to bereš tak, že se s tím každý musí vyrovnat po svém.

Osobně se domnívám, že by si každý divák měl udělat po zhlédnutí daného představení svůj vlastní názor. Sám zhodnotit podle sebe výkony všech účinkujících a nespoléhat na to, co si přečte v médiích. Je to jeden z problémů dnešní uspěchané doby, kdy si lidé raději v rychlosti přečtou názor někoho jiného a často jej poté považují a leckdy i prezentují za svůj vlastní, aniž by se o kulturní dění, konkrétní představení či koncert více zajímali nebo je navštívili. To je jeden z důvodů, proč se psaní recenzí vyhýbám. Každý divák má vlastní názor, který se nemusí shodovat s většinou či naopak, má tedy možnost si sám „napsat“ svou vlastní recenzi. Většina mých publikovaných článků jsou proto rozhovory s umělci, kterých si vážím a kteří

mají mnoho zkušeností a vědomostí, o které se chtějí s lidmi podělit. To je podle mého názoru pro čtenáře mnohem hodnotnější čtení a pro mne smysluplnější trávení času nad editací či překladem a následným publikováním interview, pod které nemám problém se podepsat...

Myslíš si, že je opera v dnešní době dobře propagovaná?

Otázka, na kterou není vůbec jednoduché odpovědět. V první řadě vždy záleží na managementu operního domu, který je buď příznivcem opery či nikoli. Pokud na vedoucích místech sedí lidé, kterým opera moc neříká a její problematice nerozumí, tak samozřejmě opeře přát nebudou. V případě opačného management ví, jak má naložit s financemi na propagaci – a to nemluvím jen o mediální podpoře, protože to je pouze jedna forma propagace. Doprovodné akce, setkávání se s diváky, workshopy – ty jsou velice populární v USA či dny otevřených dveří jsou velkým přínosem pro tzv. propagaci opery a operního žánru. Ne vždy je zapotřebí mnohamilionový rozpočet. Hovořím z vlastní zkušenosti z období, kdy jsem žila v Chicagu, kde místní komunita milovala operu a klasickou hudbu jako takovou, protože měla možnost se právě takovýchto akcí účastnit i s dětmi.. Myslím, že tato forma propagace v Čechách chybí...

Na druhou stranu je často propagována spousta umělců, kteří mají pouze průměrný talent a nejsou ničím až tak výjimeční. Nechci nikoho konkrétně jmenovat, ale pokud máte štěstí, dobře vypadáte a všimne si vás dobrá agentura, tak máte takzvaně „vystaráno“. To jistě není fér, ale tak to prostě chodí...

Často cestuješ za kvalitními výkony, můžeš říci, jestli můžeme konkurovat zahraničnímu přístupu k opeře?(sponzoring, internet, propagace, výkony...)

Nechci rozdávat rady, jak vést operní instituci či jak plánovat operní sezonu, ale jak jsem již psala, vše je především v rukou managementu konkrétního operního domu. Vždy se dá udělat pro propagaci a osvětu uměleckého žánru více, a to nejenom v opeře. Pracuji ve filmovém průmyslu a je to v podstatě podobné. Zmiňuješ internet – téměř každá operní instituce má dnes svoji webovou stránku, facebook či twitter profil, na které buď publikují nebo nepublikují dostatečné množství informací a zajímavostí. Všichni mají dnes k dispozici interaktivní média všeho druhu, která někdo využívá více a někdo méně nebo vůbec. Je to opět o přístupu...

V. Dotazník Opera v nových médiích (vytvořeno autorkou práce)

www.surveya.com/survey/5H58AMG07H9TOR3AZK7

Opera v nových médiích (magisterská práce)

Dobrý den,
věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníka.
Prosím moc mi tím pomůžete k dokončení magisterské práce.

1

Jaký je váš vztah k opeře?

Profesionál
 Fanoušek
 Jine - prosím doplnit

2019 288 (100%)

2

Můžete konkrétně definovat co se vám líbí na opeře?

Napište větu

2019 288 (100%)

3

Jak často navštěvujete operní představení v divadle?

Napište větu

2019 288 (100%)

4

Myslíte si, že je opera v dnešní době dobře propagována?

Ne
 Ano - prosím doplnit

2019 288 (100%)

5

Sledujete dění v opeře na webu?

Napište větu

2019 288 (100%)

6

Znáte server OperaPlus?

Ano Ne

7

Sledujete i jiné servery?

Ne
 Ano - prosím doplnit

2019 288 (100%)

8

Navštěvujete přenosy z MET live in HD?

Ano
 Ne
 Stejně živě vysílání
 Stejně záznam
 Převlečení
 Neprohlédám

9

Znáte i jiné přenosy?

Ne
 Ano - doplnit

2019 288 (100%)

10

Můžete krátce popsat, jak na vás působí představení v divadle versus v kině? Vypíšte prosím klady a zápory.

Napište odbovku

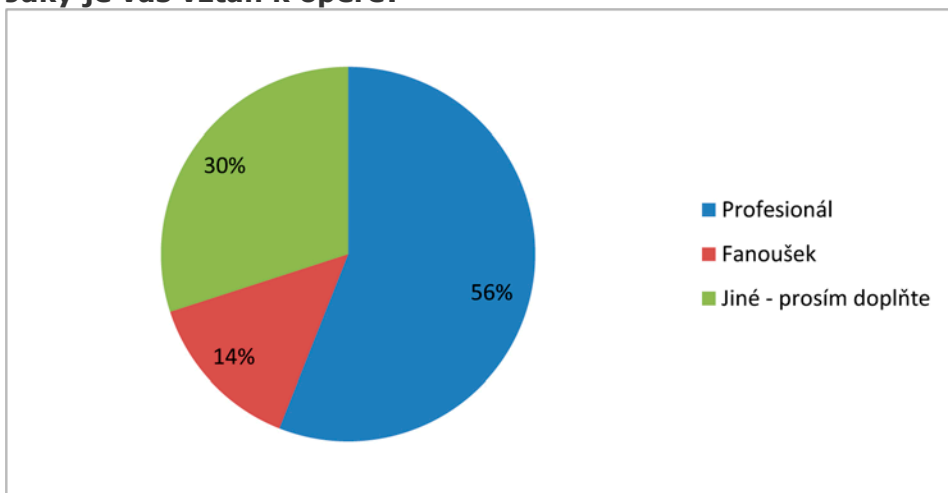
2019 288 (100%)

ODESLAT DOTAZNÍK

VI. Výsledky průzkumu na základě dotazníku (grafy Survio)

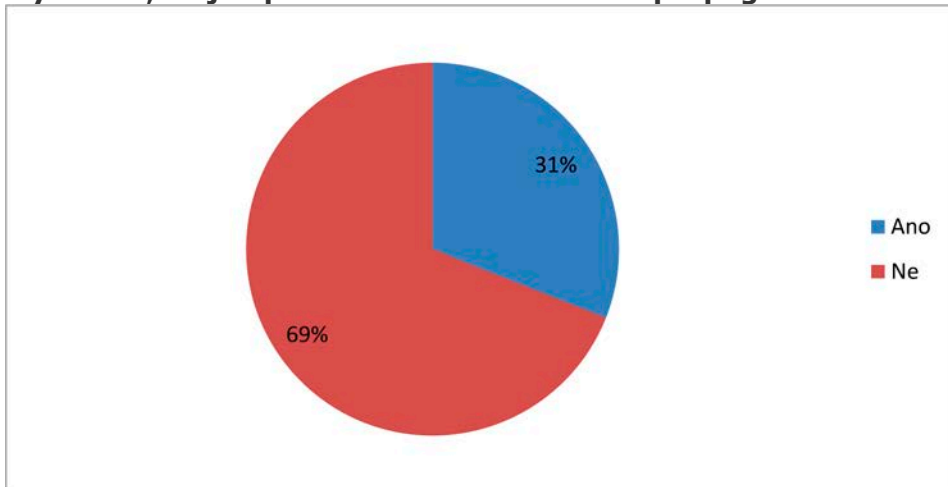
1) Jaký je váš vztah k opeře?

2) Můžete konkrétně definovat, co se vám líbí na opeře?

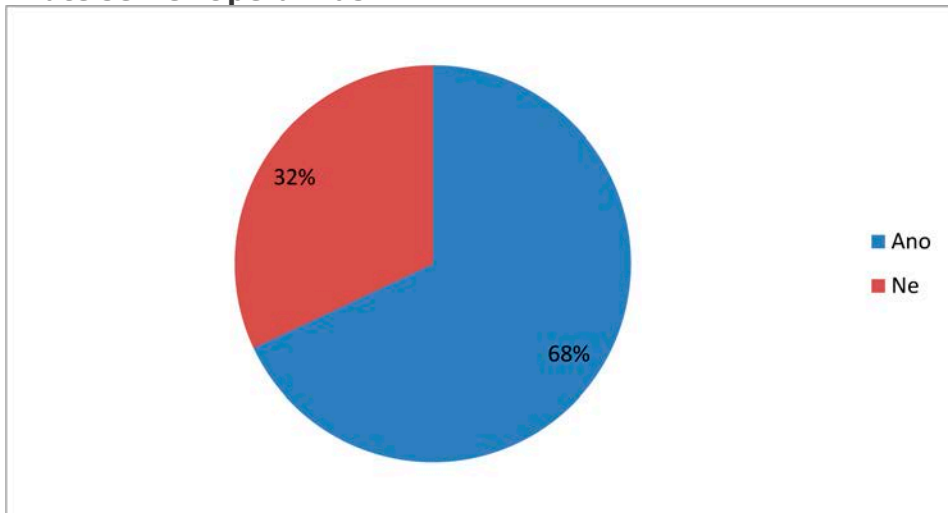
3) Jak často navštěvujete operní představení v divadle?

4) Myslíte si, že je opera v dnešní době dobře propagována?

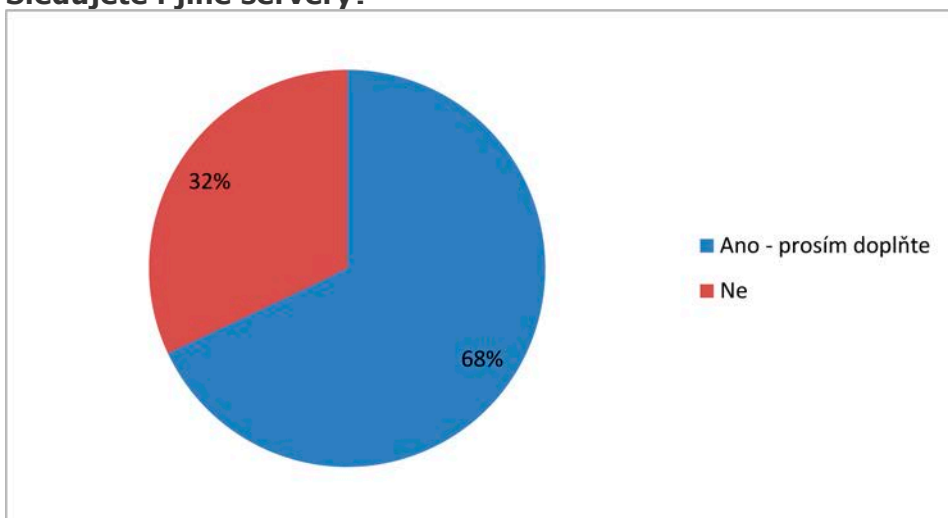

5) Sledujete dění v opeře na webu?

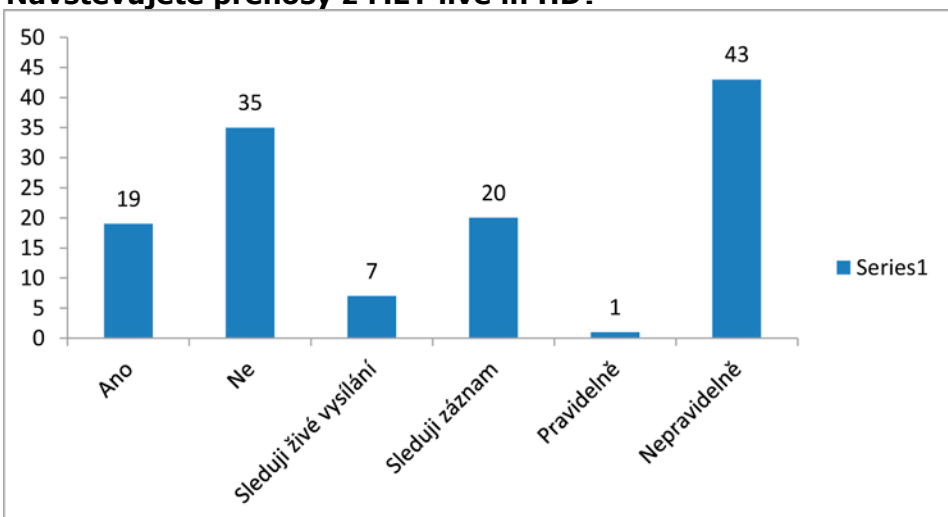
6) Znáte server Opera Plus?

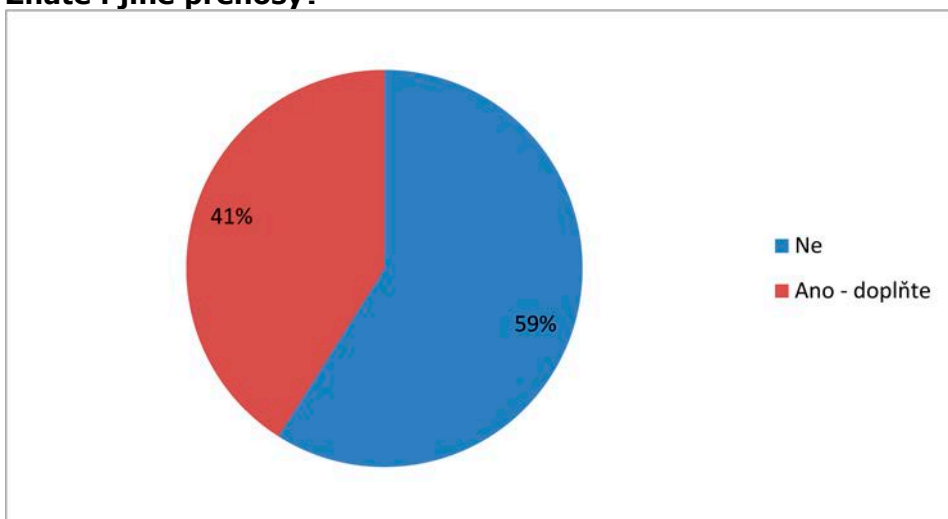
7) Sledujete i jiné servery?

8) Navštěvujete přenosy z MET live in HD?

9) Znáte i jiné přenosy?

10) Můžete krátce popsat, jak na vás působí představení v divadle versus v kině? Vypište prosím klady a zápory.

Ukázky odpovědí (neupraveno)

divadlo klady: porad je to jiný typ zážitku než jít do kina, prožitky hudby je bezprostřední, divadlo voní, člověk se obleče a nacesse svatečně, jde o událost. Některé inscenace jsou i vysloveně krásné, i když pěvecky - a to je nejspíš největší klad přenosu z velkých světových scén - se nemohou rovnat. Ovšem třeba Moravkova Tosca v ND byla režijně i inscenačně daleko lepší než ta, kterou jsme viděla z MET. (a Bogza a P. Dvorsky, se kterými jsem ji viděla se pěvcem světové spíčky zcela vyrovnali). Kladem přenosu je to, že člověk má možnost vidět inscenaci světových scén aniž by cestoval a platil horečnou sumu za vstupné - a dostane se mu kvality i poslechove. Jinak to vnímání je prostě jiné. U spousty inscenací při přenosu mi vadí, že nevidím scénu jako celek, strih je detailní na tvarech a jednotlivé postavy, ale co se děje okolo vidět moc není. Pokud bych to shrnula, jestli bych za cenu lístku přenosu mohla vidět v divadle stejně kvalitní inscenaci, šla bych v každém případě do divadla a ne do kina.

Divadlo je pro většinu lidí nevhodná záležitost - výjimečná událost, takže je vhodné se na ni adekvátně obléknout, vyžaduje určitou znalost etikety, chodí na ni lidé z lásky k operě ale i kvůli prestiži. V kinech obecně se oproti divadlům nevyžaduje dresscode ani určitá znalost etikety, nemusí se čekat na WC až do přestávky, může se tam jít i pít a nikdo ze zaměstnanců příliš nekoriguje mluvení či jiné hlúčení během projekce. Díky přenosům oper MET v kinech máme možnost vidět a slyšet THE BEST of the OPERA world - stát se součástí orchestrální, dramaturgické, scénické, hudební, režijní, herecké a pěvecké dokonalosti

divadla - plus: žije to tam, je to hravé, je to skutečné, považuji to za spíše nekomerční zážitek, je to něco speciálního, protože nechodím tak často; minus: přijde mi, že v divadle není taková intimita, pořád vidíte jiné lidi, jak se vrtí, pokašlávají a mají příšerné oblečení, častěji tedy taky vnímáte, že, to co se děje na podiu je jen "přehrávka" života, kino - plus: velké plátno vás pohltí do příběhu, můžete si k tomu dát něco dobrého, větší intimita; minus: je to neskutečné, je to strašně nahlas, všichni šustí pytlíky :), před představením do vás nejdříve nahustí reklamy, je to často hodně komerční

obecně nemívám ráda divadelní přenosy v TV/kině, nepřenášejí, dokonce až narušují atmosféru, divadelní představení je režijně připraveno pro sledování v divadle, pro mě je narušením i střídání detailních a celkových záběrů obecně kladem je širší zpřístupnění divadelní inscenace (platí zcela jistě v případě zahraničních představení), jak co do počtu možných diváků (opakování), tak i z hlediska příznivější ceny

divadlo - plus: osobní, muzika a zpěv bez reprodukce, nezkrácený; minus - výkony se většinou nedají srovnat s MET, herci jsou daleko MET - plus: "režie" záznamu, detail, účinek se blíží filmu. Výkony jsou většinou lepší a to i malé role. Luxusní výprava a kostýmy, na plátně uvidíte i detaily, pokud herec umí hrát, je účinek bližší; minus - odosobněné plátno, technické výpadky, fronty na záchodky v Aeru: -)

V kině mohou sledovat detaily pěvců, detaily jeviště, které mnohdy nejsou i z první řady divadla přes orchestrální vidět. Do kina na operu rovněž chodí fanoušci, tedy sledování představení bývá bez rušení. Přenosy bývají doplněny o řadu informací od průvodce představení, včetně pohledů do zákulisí. Nevýhodou je prostředí kin, které nenabízí určitý slavnostní pocit jako divadlo.

Zápor operních přenosů je samozřejmě to, že nám neumožňují slyšet hlasy ve velkém divadelním prostoru a že nám neumožňují vidět většinu oper tak, jak si je jejich tvůrci představovali. Na druhou stranu za 300 Kč byste se do první řady v MET nedostali. Navíc vidět operní inscenace z takové blízkosti konvenuje dnešnímu publiku, zvyklému na filmovou a televizní tvorbu.

Představení v divadle je neopakovatelný slavnostní zážitek. Výhody přenosů v kině jsou zejména v tom, že mají široký repertoár a můžeme zhlédnout buď přímý přenos, nebo záznam, tedy časově příznivější. Jejich kvalita je výborná, překvapivá v detailech. Také se podívám do interiéru a zákulisí divadel, která všechna s největší pravděpodobností nenavštívím osobně.

Kino: neg.: nemožné posouzení akustiky, síly hlasu, kontrast orchestr vs zpěvák, pos.: možnost vidět detail obličeje zpěváka, komentáře ze zákulisí
Divadlo: pos.: atmosféra, večerní oblečení, představení je live - ne s 5ti minutovým zpožděním pro případ křiku zpěváka, možnost soustředit se na co já chci, ne na to co mi prave ukáže režie přenosu. Neg.: cena

Klady: mohou shlédnout zahraniční představení v "pohodlí" domova, resp. země; zajímavé rozhovory v přestávkách s hvězdami operního světa
Zápory: někdy se nepodaří diváka vtáhnout do děje v kině; prostředí kina mnohdy neodpovídá vznešenému prostředí historických divadel; divák si sám nemůže zvolit, co v určitou chvíli chce sledovat - je závislý na režii

Představení v divadle jsem zatím neměla možnost sledovat, ale přeneseně podle dojmů z jakýchkoli zaznamenaných inscenací nebo z někdejšího sledování záznamů v Divadle hudby usuzuji, že možnost vidět přímý přenos je úžasná z mnoha důvodů, ale přítomnost v sále a bezprostřední vnímání díla včetně atmosféry v sále je přeci jen silnější a nenahraditelné.

Kino je jako jakakoliv zfilmovaná opera. Atmosféře operního večera v divadle se nevyrovná. Klady kina jsou světová úroveň provedení i pěvců. Titulky dole. Zápory - je to film. Klady divadla jsou opravdovost a pocit zúčastnění se představení tady a teď. .. Zápory nikdy nevhodní představitelé, mnohem menší finanční rozpočet, což je opravdu vidět.

Představení v divadle má svou jedinečnou live atmosféru, určitou předností jsou i prostory historického divadla, nevýhodou je v některých případech slabší pěvecký výkon a slabší výkon orchestru
Představení v kině se odehrává v méně atraktivním prostředí, bez live atmosféry, velkou výhodou jsou kvalitnější pěvecké výkony i zvuk orchestru

Určující je pro mě samotné představení, prostředí již méně. Ale v zásadě: KINO: - klady: dostupnější, představení kvalitativně vyváženější - zápory: odměřenější, sterilnější prostředí
DIVADLO: - klady: převážně architektonicky zajímavější, kulturnější prostředí, převážně lepší akustika - zápory: nevím.. nemá tam Káefcéčko:)

V divadle jde přeci jen více o napojení zpěváka s publikem a dochází tak k většímu zážitku a prožití operního představení. Jako klad přenosů operních představení do kin bych viděla v dostupnosti světových inscenací na "dosah ruky" a za relativně malý peníz - tedy menší než např. cesta na Traviatu do MET ;)

V kině je pro zpěváky dobré, že vidí interpretovi skoro až do žaludku a to je velmi přínosné na druhou stranu ztrácí se lehce atmosféra divadla a napětí herců také noblesa a pocit že jste u toho... Na druhou stranu je to fenomenální že můžete být u toho i když se to děje tak daleko s tak kvalitními pěvci.

Z přenosu nelze detailně analyzovat konkrétní atmosféru, která na představení panovala. Mezi neopomenutelné klady řadím hlavně tu možnost samotnou, shlédnout již odehrané představení. V každém případě je nutno počítat s klady i zápory přenosu jakožto reprodukce jakéhokoli veřejně interpretovaného celku.

Kino samozřejmě nemá génus loci a atmosféru jako operní dům, ale na kvalitě představení to nemůže nic zlepšit či zhoršit. Lidé okolo jsou bohužel stejně neadekvátně oblečení jak v kině tak v divadle, takže malým plusem je, že v kinosále osoba v kraťasech rozčílí méně než v divadle.

Zive Predstaveni ma urcitou prednost na porovnaní s tím v Kine, protože tam jako poslucháč člověk může zažít celé dylo tak jak není možné zažít v Kine. Je určité jiny zážitek když člověk slyší ty hlasy a to doprovázení orchestru z blízka. Takle můžeme mít lepší názor o hudební výsledky

V divadle člověk vidí a slyší tzv. to hmatatelné a je schopný více vnímat sílu okamžiku (jak záporně tak i kladně) v kině i když je to primární přenos toho nedosáhne.. to si můžu pustit doma zaznam na pc.. ale je tu zase ta možnost přenosu - i když bydlím za morem:)

VII. Ukázky internetových stránek o opeř

The Metropolitan Opera

Celebrating 10 years **HD LIVE**

VAŠE VSTUPENKA DO METROPOLITNI OPERY na velkém filmovém plátně

AKTUALITY · O MET · PROGRAM · SEZNAM KIN · PARTNEŘI · GALERIE · KE STAŽENÍ · KONTAKT · ENGLISH

Přímé přenosy
z jeviště Metropolitan opery v New Yorku

Přidáváme (Encores)
projekce záznamů operních představení

--- všechna kina ---

Program sezóny 2015/2016

Program operních titulů, které se živě přenášejí satelitem do kin po celém světě, sestavuje organizační a umělecký tým Metropolitan opery NY.

Sobota 3. říjen 2015 v 18:45 hodin	Giuseppe Verdi <i>Il Trovatore</i> (Trubadúr)
Sobota 17. říjen 2015 v 18:45 hodin	Giuseppe Verdi <i>Otello</i>
Sobota 31. říjen 2015 v 16:45 hodin	Richard Wagner <i>Tannhäuser</i>
Sobota 21. listopad 2015 v 18:15 hodin	Alban Berg <i>Lulu</i>
Sobota 12. prosinec 2015 v 18:45 hodin	W. A. Mozart <i>The Magic Flute</i> (Kouzelná flétna)
Sobota 16. leden 2016 v 18:45 hodin	Georges Bizet <i>Les Pêcheurs de Perles</i> (Lovci perel)
Sobota 30. leden 2016 v 18:45 hodin	Giacomo Puccini <i>Turandot</i>
Sobota 5. březen 2016 v 18:45 hodin	Giacomo Puccini <i>Manon Lescaut</i>
Sobota 2. duben 2016 v 18:45 hodin	Giacomo Puccini <i>Madama Butterfly</i> (Madame Butterfly)
Sobota 16. duben 2016 v 18:45 hodin	Gaetano Donizetti <i>Roberto Devereux</i>
Sobota 30. duben 2016 v 18:45 hodin	Richard Strauss <i>Elektra</i>

Národní divadlo

BORIS GODUNOV

PREMIÉRY 26. A 29. BŘEZNA 2015

Opera PLUS

hudba+tanec

váš informační portál o operě, hudbě a tanci

Téma | Tipy | Vaše hodnocení | Archiv | E-shop

Pocta Zemi v Bratislavě

Zem. Fiansta vo vemere, na chovej žene, ktorá nás boží a ziti. Súdime sa ja obas čitník, ale čitník je náine. Zem vydvíra plody, rovnako ako nás polčuje. Poskytuje nám existenciu, ale môže nám fou aj zatrást. Má svoje vlastnosti, špecifika, patročnosť.

[Více](#)

Národní divadlo

Ohad Naharin: decadance

balet
Premiéra: 4. 6. 2015
na Nové scéně

Letní slavnosti staré hudby letos uvedou Cavallino operu Calisto

Ottredimí tematem Letních slavností staré hudby budou nejdříve podoby žánré lidobednosti. Festival začne 13. července na zámku Troja a brzo se bude věnovat lidovým hudebním žánrům pro neotřetě připravené opět zapřístupit historických stálí...

[Více](#)

Operní panorama Heleny Havlíkové (113)

Týden od 26. dubna do 3. května 2015 - Vyroční serom Collegia CVT v Radolíně hornorova návštěva u Krále Štáve * Dápková lidového temperamentu Vítězslava Grigóla * Čtvrtá repríza...

[Více](#)

Ještě k polemice nad uvedením moderní verze Labutího jezera v Brně

Black and White jako baletní drama Někdy skandál, jindy kontroverzní diskuse jsou účinnými stimuly k poznání interdisciplinárního problému, tedy konkrétně divadelního představení, od jeho jedny z možností, jak úspěšně plnit...

[Více](#)

Baletní panorama Pavla Juráše (121)

Tanzart * Mademoiselle Non * konci (3. díl) * Spomienka na rebelku svetového divadla: Judith Malina * Portrait Richard Segal v Mníchově *** V dolejší Poznámce pokračuje příběh Sylvie Guillem...
[Více](#)

Týden s hudbou (105)

Co přinese tento týden

Semperoper Draždany: Carostřelec, který se netrefil

Prostia včeluy připadně nešetřité čtení, aby tento solitave režisér přivodil - obsahuje totiž reklamu na alchymické nápoje. Knihařin se totiž o výrobě tradičního nálehu pšovaru Radeberger, které se v...

[Více](#)

Vittorio Grigolo: Když hvězda (nejen) tančí...

Vittorio Grigolo: Keď hvězda (niejen) tančí... Charakteristický taliansky tenorista si v sobotu večer podmanil pražské publikum trojaktovou svojím spervom, bezpečnostnou komunikativnosťou i jasným temperamentom. Programom, porostávajúcím z výhradu talianskych diel, si spevčil...

[Více](#)

Z čerstvých inženýrů pro skole získal místo jako jeden z mála. Ve sborní v brněnské operě

Rozhovor s tenoristou Milanem Vítěm, sólistou Muzického divadla v Olomouci Pave Vítě, zkusme začít od vašich dřívějších let. Kdo vás přivedl k hudbě a ke zpívání? Narodil jsem se...

[Více](#)

Poslání umění? Dávat lidem to, co jim nebylo chybí především víru, naději a lásku

Stoleté jubileum skladatele Jana Hanibala. Na začátek začátku května (2. května) si hudební veřejnost připomíná sto výročí narození českého skladatele Jana Hanibala (2. 5. 1915 - 30. 7. 2004)...

[Více](#)

úterý 5. 5. 2015

Výročí

Otto Lehne německý skladatel a sběratel (21. 9. 1858 - 5. 5. 1925)

Z kuloárů

Rigoletto ve Vídni je pro Sigmunda Keenbryla snad raklet

Letos šestapadesátiletým brněnským laurytomatori se ve Vídniška státní operě začala smála lepit na paty...

[Více](#)

Adam Plachetka slaví 30. narozeniny

Český rozhlas D-dur vysílá už 30 let

Viturok Grigolo je v Praze. Co z něj vyjde?

[Další články](#)

Zprávy

ND Brno: děl opery Tosca se proline a osudem Callas

V nové inscenaci Národního divadla Brno se přivodí děj opery Tosca proline se životem...

[Více](#)

Po 10 letech se do ND vrátil Margita v Janáčkově operě

Rozkol v asociaci hudebních festivalů, no odchodu z ní rozložil neziskové asociaci BOH19

Plisecka patřila k tvrdým kritikám ruské okupace Československa

[Další články](#)

Nejčtenější články

Ještě k té „prohládké“ operní režii...

Jeníček a Mařenka ve Státní operě: Konzertní svět Marie Formana rozesměje i prostrá

Turandot z Brna dobyla svět. La Scala měla u nolen, ale dom se její jméno vyslovit nezatlo

Zaujalo nás

Jeníček a Mařenka ve Státní operě

Jeníček a Mařenka jako operní pohádka pro čtenáře třídy Operní pohádka německého skladatele Engelberta...

[Více](#)

[Další články](#)

Blog čtenářů

Ohlédnutí za Famuluscram ve Státní operě. A co dál?

Česko

3., 4. a 5. června v 19.30 Dvorskova síň

Edity Gruberové
Concert Románec
Jan Hanuš
Houslový koncert op. 112
Pav. J. Čadovský
Symfonie č. 4 f moll op. 36
Roman Polák
house
dirigent: Ingrid Heman

Elhamone

Benefiční recital EDITY GRUBEROVÉ

Edity Gruberové
6. 5. 2015 od 19:30 hod.
Houslový koncert op. 112, Praha 2

ORCHESTR VÍTKOVA

6. 6. 2015 od 19:30 hod.
Houslový koncert op. 112, Praha 2

KDOKOLI

Milán máto, v čem rchom
6. 5. 2015 od 19:30 hod.
Houslový koncert op. 112, Praha 2

PONAVA

Po 11. 5. 2015 v 19.00.
Reduta 1000 Kč, Brno

STUNY POD ZEMÍ

9. 10. - 19. 10. 2015
JAZZ KLUBA
TRADICE EXPERIMENT

PŘEDPRODEJ ZAHÁJEN

Souava Yoncheva

Občasní dóm | Praha
11 | 6 | 2015

SLAVNOSTNÍ KONCERT

BOGZA KOCAN SEKERA
MIDELLE 7. 6. 2015 v 19:00
Houslový koncert op. 112, Praha 2

Vybráme z e-shopu

Souava Yoncheva
11. 6. 2015 Praha
Kristine Opolská
21. 8. 2015 Praha
Cecilia Bartoli & Rolando Villazón
6. 12. 2015 Praha

Náš e-shop najdete také na Facebooku

facebook e-shop

www.casopisharmonie.cz

24th mezinárodní hudební festival // 17/7—8/8 2015
 international music festival
 český krumlov

Sumi Jo, Manuel Hernández-Silva, Kubánský večer, James Bond Music, Pavel Šporcl

HARMONIE line

Domů | Články | Archiv | Harmonie | Přehled akcí | O nás

Časopis pro klasickou hudbu, jazz a world music

at Smetanu? | Hříchy Dagmar Peckové | Sandrine Piau

29.5
 MARIA JOÃO PIRES
 Grand Prix de Diogenes

aktuelní číslo

5/2015
HARMONIE
 Jukka-Pekka Saraste
 Jak se vyvíjí
 se skladatel

Nejčtenější články

Mají profesionálové na jeviti národní divadla
 Modelová sezóna České filharmonie
 Magdalena Kožená bude první rezidentkou
 České filharmonie
 Česká filharmonie nominována na The International
 Opera Awards 2015 - neproměněna
 S Adamem Plachetkou o kurzech na HAMU,
 zpívání v MET a domově ve Vídni

Harmonické tipy

Magdalena Kožená bude první
 rezidentkou České filharmonie
 Nezaměnitelný zvuk sboru
 Matěj Formán: Pro mě je
 scénografie prostředek
 vyprávění

Doporučené akce

11
 Cen 2015
 Sonya Yoncheva
 Obecní dům - Smetanova síň, Praha

17
 Cen 2015
 Yingqi Sun & Muhe Tang - Hyde
 Brahms, Dvořák
 Obecní dům - Smetanova síň, Praha

24
 Cen 2015
 Adam Plachetka - Schubert, Wagner
 Obecní dům - Smetanova síň, Praha

Přehled všech akcí

Články

5. květen
Stará hudba v dubnu: čtyři různé pohledy

4. květen
Skončil sedmý ročník festivalu MusicOlomouc... Bohužel

1. květen
Slyšet hudbu znamená pochopit její strukturu. Koncert Matematika a...

1. květen
35. ročník Duškovy soutěže hudební mládeže ve zpěvu

30. duben
Závěr MusicOlomouc ovládly ženy

29. duben
Sandrine Piau uzavřela letošní cyklus abonentních koncertů...

Předposlední večer olomouckého festivalu patil vokálně-instrumentálnímu seskupení IŠNA trio.

„Láska je bohem mru“ (L'Amour est le Dieu de la Paix) ... Těmito slovy otevřela světově proslulá